

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsrčica po 10 Din
p. Pri večjem p.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

K manjšinskemu kongresu.

Včeraj se je začel in jutri se bo končal III. kongres narodnih manjšin. Bilanca bodo razne resolucije. Slovenci, Hrvati in Srbi so na njem zastopani iz najrazličnejših držav; naš rojak rimski poslanec dr. Vilfan posluje celo kot predsednik. Zanimanje nas Slovencev za manjšinsko vprašanje ima ta posebni značaj, da ga ni številčno tako majhnega, a razdeljenega naroda kakor tudi, da večina — Slovenci v SHS — stoje nasproti nemški manjšini in sta se vlogi iz bivše Avstrije zamenjali. Četudi pa ne čakamo na končni izid tega kongresa, se vendar zdi, da lahko trdimo naslednje:

Dosedanji razvoj je v teoriji in praksi dokazal, da je vprašanje strogo politično, da se za las ujema z ostalo mednarodno politiko držav, da so torej vsake sentimentalnosti iluzorne. Z drugimi besedami: odločevala je i tu politika velesil in njeni interesi. Anglija kot pred vojno smatra i po vojni to zadevo kot teritorialno in ne narodnostno; njena deviza se v bistvu ni izpremenila: ukloniti, potem pa prepričati, da je v britskem imperiju pravzaprav — dobro biti! Buri docent! Francijo bi zastoj kdo prepričeval, da obstoja poleg francoske v državi še kaka druga kultura. Realni nemški politiki Stresemanovega kova so v locarnski pogodbi šli kratkoma preko zahteve večine politikov-kolegov, ki so zahtevali vsaj zagotovitev kulturne avtonomije Alzacije in Lotaringije, na dnevni red; kajti ta stran je bila — indiscutabel!

Nemčija oziroma njena gospoda v zunanjem ministrstvu je mnenja, da manjšinsko vprašanje v notranjosti države vključuje humanim določilom weimarske ustave ne obstoja. Kajti »ne sme se pozabiti, da so narodne manjšine v Nemčiji majhne, da pridejo z ozirom na državni narod komaj — v poštev; da žive v Nemčiji med državnim jezikom in kulturo, ki ima na nje večjo privlačno silo kot bi se to dogajalo — v drugih državah!« Njen tisk označuje n. pr. izpreminjevanje rodbinskih imen na južnem Tirolskem kot akt barbarstva, kar brez dvoma je; a razumljivo mu je, da lužiški Srbi že desetletja in desetletja žive pod — dvojnimi imeni!

Pa vzemimo končno izhodišče novega mednarodnega evropskega položaja — mirovne pogodbe. Dodatna pogodba, ki se bavi z varstvom narodnih manjšin, izjavlja prepričanje zaveznikov, da Italija v svoji tisočletni kulturi manjšin ne bo zatirala in se torej ta pogodba na njo ne nanaša.

To je torej eno.

Drugo: Dosedanja praksa je pokazala, da je odločevala ne kaka splošna norma, ampak politika držav k državam. Sovjeti so potrebovali Nemčijo in Berlin Moskvo. Diplomatična poteza Čičerina je bila, da je dal Nemcem ob Volgi — samostojno republiko! Nemčija je hotela na severu samo prijatelje, prvi prag pa so Danci. Zato je ustregla zahtevam danske manjšine in dovolila celo učiteljem iz Danske poučevanje v Nemčiji. Ko je začelo približevanje Francije in Nemčije tvoriti konkretnije oblike, so se zastopniki Nemcev v Češkoslovaški, — kjer pa o zatiranju naravno ni bilo nikdar niti govora! — sprejeli v vlado. Baš v času, ko so se krepkeje demonstrirala jugoslovansko-nemška pogajanja, je izšel predlog o kulturni avtonomiji koroških Slovencev in lord Rothermere obtožuje Češkoslovaško kot advokat Budimpešte, da Praga v Slovaški, kjer 740.000 Madjarov poseduje 8 dnevnikov, 18 tednikov, 824 ljudskih, 19 indust. šol, ki imajo v zbornici 10 poslancev, 300.000 Slovakov pa v sedanji Madžarski sploh — ne obstoja in 3 milijone Slovakov v bivši državi ni imelo niti 1 srednje ni 1 narodne ljudske šole in 1910 le še — 2 poslance, da torej ta Češkoslovaška izvršuje nad viteškim narodom — nasilje. In končno je med manjšinami samimi govor o realni politiki. Baltiški in romunski Nemci, njim na čelu gospod Brandsch, trdijo, da v solidarnosti proletarske manjšine ovirajo gospodarsko močnejšo na potu do udeleževanja najvišjega programa, da se torej na kongrese dopuste le slednji. Kar se mimogrede rečeno, ne protivi niti intencijam židovskih manjšin.

Tretjič: Francija po letu 1870. je dokazala, kaj zmoro smotreno zamišljena propaganda. Ta zgled ad verbum posnemajo sedaj nemške narodne manjšine. Minus za nas Slované, za Jugoslovane še posebej, je na dlani: Če je g. dr. Kraft ob 10 na volivnem shodu pretepen, položi ob 11 Wolffov biro vest na

mizo vseh nemških uredništev; in če je italijanski vojak ustrelil Francoza-tihotapca, servira Havas novice ne samo vsem francoskim, ampak svetovnemu tisku. Ustreljen namreč ni bil tihotapec, ampak — Francoz! Z eno besedo: gre za propagando in njene organizacije. Konkretne oblike narodnih manjšin pri tem delu so pa tele: Narod doma mora pojmovati svoj narod v tujini kot celoto brez razlike političnega prepričanja; zgodovina pa kaže, da je prvo skrb polagati ohranitvi tkzv. ljudstva, t. j. kmetkega, srednjega prebivalstva. Najslabši vzgled so doprinesli Poljaki v bivši Prusiji; narod je ostal, a bivša nemška, z uradnim priseljeništvom napolnjena mesta so enako čez noč v novi poljski državi postala — poljska! Slovenska oziroma jugoslovanska propaganda za cilje naših manjšin, spremljana od

splošne naše mednarodne politike, se žal — še ni rodila.

Končno: gre za našo mednarodno politiko, vzgajanje naroda, brez ozira, kje se njegovi deli nahajajo, za njo. In tu vemo: Alzacija Lotaringija je bila 50 let izven Francije, a narod se je stalno vzgajal v veri, da se odtrgana hčerka povrne. Nemci se vzgajajo v zavesti, da sta gornja Šlezija in ozemlje koridora samo začasno poljska, da pa je v politiki treba časa in vztrajnosti. Mi pa imamo pisane liste svoje zgodovine, ki prepričuje nas in svet, da je politično zedinjenje Jugoslovancev šlo počasi, a brezobzirno naprej. To je bil pravec dosedanje, a ostane bodoče naše zunanje politike. Za njo vzgajati celotni narod! to je naša zadnja, a velika resolucija, ko spremljamo zborovanje ženevskega manjšinskega kongresa. Dr. Č.

Veličastna ljudska manifestacija za SLS v Ptuj in Ormožu.

Važen programatičen govor dr. Korošca.

KRASNO USPEDI ZBOROVANJE DR. KOROŠCA V PTUJU IN ORMOŽU, DR. KOROŠEC O ZUNANJEM IN NOTRANJEM POLITIČNEM POLOŽAJU, VAŽNE IZJAVE NAČELNIKA SLS O RAZMERJU DO ITALIJE, IZJAVA O TAKO ZVANI ČETRTHI STRANKI.

Maribor, 22. avgusta.

Včeraj je doživela ideja SLS nove trijumfe. Tisočglave množice naših mož z Dravskega polja, Slovenskih gor in Haloz so že vnovič izrekle svoje neomajno zaupanje, so ji zagotovile pri bodočih volitvah popolno zmago.

V Ptuj se je vršil shod v nedeljo dopoldne ob 10 v veliki dvorani društvenega doma. Dvorana je bila že davno pred začetkom nabito polna z galerijo vred, tako da se je zbrala velika množica zunaj na hodnikih in na prostem. Bili so zastopani vsi stanovi: delavci, kmetje, meščani in uradništvo. Prihod dr. Korošca so vsi navdušeno pozdravljali.

Shod je otvoril g. Franc Zupanič iz Slovenje vasi. Podal je takoj besedo dr. Korošcu, ki je izjavil:

SMERNICE NAŠE ZUNANJE POLITIKE.

Hočem danes nekoliko govoriti o našem notranjem in zunanjem političnem položaju. Slovenska ljudska stranka je že od početka, odkar je v sedanji državi, imela svojo linijo v zunanji politiki. Njeno načelo je bilo prijateljstvo s sosedi in miroljubnost. Mnogo strank ni bilo z nami istega mnenja. Danes pa je smer, katero je SLS že dolgo zasledovala v zunanji politiki, popolnoma prodrila in danes se vodi zunanja politika naše države tako, da smo tudi mi z njo zadovoljni.

Napram Italiji je bila naša država do skrajnosti popustljiva. Dali smo ji vse kot sosedu, s katerim hočemo v miru živeti, dali smo ji meso od lastnega telesa, da bi imeli mir in si zagotovili svoboden razvoj v državi. Pa je bilo vse zastoj, kljub vsem žrtvam od naše strani smo izpostavljeni neprestanemu izživljanju!

Letos je pretela celo nevarnost, da pride med nami in Italijo do vojne. Ko je bila nevarnost na višku, je SLS veliko storila, da se je ohranil mir. Poslanec SLS je bil v Budimpešti in tam je zagotovil politiko prijateljstva sosedstva, bil je v Sofiji na Bolgarskem, da pridobi bratski narod in politike za to, da pozabijo, kar je bilo in da se začne politika bratskega sosedstva in prijateljstva. Najnovejši sestanek našega kralja z bolgarskim carom je dokaz, da ta smer zmaga. Mi si moramo zagotoviti dobra prijateljstva in zavezništva, obenem pa biti vedno dobro pripravljeni, da nas kdo ne preseneti.

Situacija se je v tem oziru začela izpreminjati, ko je prevzel zunanjo politiko minister, ki je ena naših najboljših glav, kar se tiče zunanje politike. Pričelo se je misliti tudi na zblížanje z Nemčijo, ki sicer militaristično ne pomeni mnogo, pač pa gospodarsko in finančno. In še to je, da čuti Nemčija napram Italiji isto, kar mi, da ima iste bolečine kakor mi ter z boleščjo gleda na raznarodovanje zaslužnih bratov, enako kot mi!

Naš zunanji minister dela na tem, da se prijateljstvo s Francijo čim bolj poglobi. Francija je danes najmočnejša država v Evropi, ona vodi evropsko politiko in naše medsebojno prijateljstvo mora postati čim tesnejše.

Sami vidite, da nam je ta smer v zunanji politiki, ko si pridobivamo okrog same prijateljke, prinesla to, da politika fašizma ni več tako izzivalna, kakor pred dvemi ali tremi meseci. Mislim, da ne izdam nobene tajnosti, če povem, da je danes italijanska uradna politika že za to, da se med nami vse razčisti

ter se medsebojni odnosi izboljšajo. Težko je sicer onemu, ki nas je neprestano dražil in izzival, podati roko, gotovo pa je, da je ne bomo odbili ter storili vse, da ne nastane krvav ples, ampak da se vsa vprašanja mirno rešijo. Bilo bi hudodelstvo tirati narod v vojno.

Slovenska ljudska stranka je to našo sedanjo politično smer ves čas propagirala, zadnje čase je v njej celo sodočevala ter jo bo vedno podpirala. SLS je sicer mala stranka, vendar ni vseeno, kako mnenje ima ona o zunanji politiki. Ona predstavlja narod, ki stoji na meji treh držav. Naše mnenje v zunanji politiki je treba upoštevati in dosedaj je bilo tudi vedno upoštevano. (Viharno odobravanje v dvorani.)

ODLOČEN BOJ KORUPCIJI.

Stojimo pred novimi volitvami, ki so prišle malo nepričakovano. Kdor je nekoliko natančneje gledal na naše parlamentarne in pa strankarske razmere, je videl, da imamo v političnem in parlamentarnem življenju v ospredju ljudi, ki niso čistih rok. Mnogo je bilo politikov, o katerih se je vedelo, da se dajo kupiti. Javnost je to dobro vedela ter se je o korupciji dovolj govorilo.

Clovek, ki je telesno gnil, ne more začeti novega življenja, dokler vse gnilobe neusmiljeno ne izreže iz svojega telesa. Isto je z našim parlamentom, kateremu se je šlo za biti ali ne biti. Brez parlamenta — v diktaturo — to bi bila usodna napaka in proti temu so bili vsi odločujoči faktorji. Odločitev je padla za operacijo — za volitve, ki bodo parlament izčistile.

Marsikdo prigovarja, zakaj se ne gre v volitve javno z geslom: boj proti korupciji. Ne bi bilo ugodno s tem celo Evropo opozarjati na to, kar nas boli. Vodi se pa dejansko boj z geslom: vse, kar je gnilega, mora iz političnega življenja izginiti!

Ta boj se bo posrečil. Kolikor poznamo razmere, je težko, da bi prišlo več kot 5 do 7 korupcionistov v parlament. Če pridejo, bo to slabo znamenje za volivne okraje, kjer bodo izvoljeni.

Pa če bo narod zaslepljen in pridejo korupcionisti zopet v parlament, mislim, da bo stopil g. Vukičević zopet pred vladarja, pa bomo šli še v ene volitve, da dobimo v parlament res ljudi s čistimi rokami.

KORUPTNE STRANKE.

Ne samo politiki, ampak tudi stranke morajo biti čistih rok. Dandanes se velikokrat čuje, ta ali oni politik za se nič ne vzame, ampak vse, kar vzame, to da stranki — a osebo je čist. Toda naše mišljenje je, kdor krade, je tat, naj krade za se ali za druge. Kdor krade za stranko, tudi osebo ni čist, kajti namen ne posvečuje sredstva.

Poglejte samo, koliko imajo danes nekatere stranke denarja! Radičevci sipljejo denar za agitacijo, zraven še izdajajo za volivno dobo dnevnik, ki ga točno plačujejo. Korupcionisti-radikali, ki jih je današnja vlada obsodila na smrt, razpolagajo v tem volivnem boju razmeroma z največjimi vsotami. Samostalna demokratska stranka vzdržuje celo šumo dnevnikov in tednikov, ki so skoraj vsi pasivni, prireja dragocene strankarske politične manifestacije, daje za kandidate, ki jih od drugih strank kupuje, velikanske vsote po sto tisoč dinarjev.

Samostalni demokratje nam zatrjujejo, da daje firma Teslić po 50.000 Din mesečno za stranko. Toda s tem se komaj plačujejo stroški strankinih pisarn. Zanimivo pa je tudi vprašanje, zakaj plačuje Teslić tako velike vsote za stranko? Navadno je tako, da roka roko umiva. Tudi zemljoradniška stranka, posebno tako zvana komunistična struja med njo, trosi več denarja, kakor trosijo stranke, ki denarja od nikoder ne dobivajo.

Zato se nam zdi popolnoma opravičena zahteva, da je treba preganjati ne samo korupcijo posameznih oseb, ampak tudi korupcijo, ki se pojavlja pri nekaterih naših političnih strankah. Tu se bo našlo veliko gnoj!

NEPOŠTENE NACIONALIZACIJE, PODPIRANJE ITALIJANSKEGA KAPITALA IN BAKŠIS OD INDUSTRIJE.

Pri nas na Slovenskem so še nepojasnjene tudi marsikatero temne zadeve. Nekatero industrijo in banke so dajale samostalni demokratski stranki velike vsote na razpolago. Zakaj? Prišel bo čas, ko bomo tudi na to vprašanje zahtevali in dobili odgovor. Hočemo poštenosti v vsem javnem življenju, tudi v gospodarskem! Upamo in nadejamo se, da v tem volivnem boju nobena industrija ne bo tako kratkovidna, da bi z denarjem ali agitacijo podpirala nam nasprotno stranko.

Nerazjasnjene so še tudi marsikatero nacionalizacije. Nedovoljeno je iz državnega in narodnega stališča, da nekateri jemljejo denar za to, da lahko tuji kapital pod lažno narodno firmo neopaženo deluje med nami naprej. Posebno pa bomo pazili na to, da ne bodo niti Slovenci, a tudi ne Nemci s svojimi imeni krili italijanskega kapitala med nami. Vsi vemo, da Italijani potrebujejo kapital doma, a da ga vsiljujejo med nas; to se dogaja samo iz političnih ozir. Narodnih izdajec ne bomo trpeli, najmanj v službi kapitala. To je treba danes glasno povedati, da se nikdo ne bo mogel pozneje izgovarjati, češ, nisem vedel, kako dalekosežnega pomena je to. Žal, a tako je dejstvo. Italijani nočejo biti naši prijatelji, in zato je nevarno in nedovoljeno, na kakršenkoli način pomagati kapitalu nenaklonjenega naroda, da si utira svobodno pot v našo domovino!

Nacionalizacije pa tudi tam niso opravljene, kjer so se z njimi koristile samo politične stranke. Ako javni interesi zahtevajo ali so zahtevali, da se kaj nacionalizira, potem mora koristiti v javne svrhe, ne pa v politično-strankarske svrhe. Po volitvah se bo v tem oziru marsikaj zgodilo, kar bo Slovincem in poštenju v čast, a političnim strankam mogoče neljubo. Toda mi bomo strogi in neizprosni!

ZAKAJ SE PRIBIČEVIČ JEZI?

Finančni odbor je zopet sklican za četrtek. V njem imajo večino opozicijski poslanci. Vodi pa jih Pribičević. Ker je opozicija v večini, vlada seveda ne more z njim delovati, za to nima njegovo delovanje in zborovanje nobenega pomena več ali vsaj ne drugega kakor nagajanje. Četudi govori opozicija o tako resni stvari, kakor je današnja gospodarska kriza, vendar so to le demonstracije, ker ta opozicija nima namena pomagati, ampak vladi delati težave. Dne 11. septembra bo že vlada dobila novi parlament in v njem svojo večino, s katero bo lahko začela tudi reševanje gospodarske krize. Vse pa, kar se sedaj godi v finančnem odboru, je le jeza opozicije in poslancev, katerih mandati so na vse večne čase izgubljeni.

V zadnji seji finančnega odbora je bil najbolj glasen vodja samostalne demokratske stranke g. Pribičević, ne toliko zaradi gospodarske krize, kajti za njo se njegovi krogi presneto malo brigajo, kakor zaradi volivnega nasilja. Pri nas v Sloveniji ni nasilja, a tudi drugod več strankarskega kot vladnega. Pribičević ima svoje posebne razloge, da se jezi na sedanje volivno nasilje. Njegova stranka je, to je gotovo in dokazano, pri zadnjih volitvah v Zagorju, v Liki in v Sremu kradla drugim strankam kroglice in jih presipavala v svoje škrinje, a zdaj tega ne sme, sedanja vlada tega ne dopušča. To je »nasilje«, zaradi katerega SDS tako kriči. In zraven je g. Pribičević še tako drzen, da preti z revolucijo. Kajpada, narod komaj čaka, da bo začel za g. Svetozarja Pribičevića z revolucijo, da bo potem lahko njegova stranka svobodno in neovirano kradla drugim volivne kroglice. Zopet en dokaz, da je od resnosti do smešnosti res samo en korak.

»ČETRTHA STRANKA.«

Veliko se danes govori o četrthi stranki, ki se bo baje po volitvah napravila iz obstoječih vladnih strank. Toda govori se res veliko, a

ve strašno malo, pravzaprav nič o tej novi stranki. Marinkovič je ravnokar povedal, da nič ne ve o tem, Vukičević tudi nič ne ve, jaz nič ne vem, Davidovič in Spahin nič ne veda, torej ljudje, ki bi morali in lahko kaj o tem vedeli, nič ne vedo.

SAMOSTOJNA DEMOKRATSKA STRANKA JE OBDOBJENA NA SMRT.

Mogoče, da je ta četrti stranka oni veliki demokratiški blok, ki ga Pribečević snuje iz današnjih opozicijskih strank in struj. Toda ne verjamemo, da bo tudi iz te moke kaj kruha. Pribečević zna rušiti, a ne zna graditi, kar prime v roko, je ponesrečeno. Za to je brezdvomno tudi njegov demokratiški blok mrtvorojeno dele. Pribečević je izključen vsled vsled svojega značaja, govorjenja in delovanja, ravno tako iz vsake naslednje vlade kakor Radič. Nobena stranka, to stoji trdno kot granitno Pohorje, v prihodnjem parlamentu ne bo vezala svoje usode na Pribečevićevo stranko, ki je v našem političnem življenju nujno obsojena na skorajšnjo smrt. Celo Radič ne, čeprav bo tudi v velikih stiskah. Kakor je pri Radiču domišljija mnogo večja kot pamet, tako pri Pribečeviču strast, mržnja, a oboje je pogubonosno. Kdor se hoče okleniti Pribečevićeve stranke in njene bodočnosti, se oprijema mehurčka.

O novi, tako zvani četrti stranki se ne da še torej nič konkretnega povedati in treba je čakati novega parlamenta, da se razmere v njem uredijo in ustalijo ter vržejo svoje mogočne sence tudi na strankarsko življenje med narodom.

RADIČ, PREPELUH ITD.

Pri nas na Štajerskem kandidira tudi stipica Radič, ena škrinjica je njegova. Stipica Radič ni resen človek, ampak spreten političen komedijant. Ako Hrvati hočejo za svoje politične zastopnike komedijante, je to njihova stvar. Mi Slovenci jim ne smemo slediti. Ker je Radič zaradi svojega značaja od vseh strank izključen od vsakega bodočega sodelovanja v vladi, bi tudi bilo politično neamiselno, metati kroglice v njegovo škrinjico.

Na Radičevo ime in na njegovo škrinjico so se obesili na Štajerskem vsi mogoči in nemogoči kandidati. In vaš okraj je tako srečen, da je ob tej priliki padel nanj milostni pogled g. Albina Prepeluha in da se je ta gospod nazadnje velikodušno odločil, zastopati, ako treba, ravno vaš ptujski okraj. Albin Prepeluh! Nikdar vas prej ni videl, nikdar ni nič čul o vas, nikdar se ni za vas zanimal, ne pozna ne vas ne vaših razmer, a vi bi si vendar morali šteti v čast in srečo, da temu, vam neznanemu gospodu smete pomagati do poslanstva, ki bi ga potem moral izvrševati pod vodstvom Stjepana Radiča v prvi vrsti v korist hrvatskega naroda.

Vaš Radičev kandidat Prepeluh je zelo zanimiv tudi zaradi tega, ker rad spreminja svoje politične gvanje. Prej je nosil rdeč gvant socialdemokracije, potem si je dal narediti gvant naše stranke, a ga nismo preoblekli, ker mu nismo zaupali, a sedaj nosi zelen Radičev gvant. Zato pa ne bo dobil od slovenskih kmetov nobene kroglice!

ZA POŠTENO NAPREDNO STRANKO.

Enako kot radičevcem, se godi v Sloveniji tudi SDS. Na Kranjskem se že boje, da ne bo izvoljen niti sam dr. Zerjav. Urek, Kušar in drugi ji niso prinesli sreče. Stranka se deli v dva dela: v klike, ki v političnem boju pozabljajo na vsako politično dostojanstvo, ki vrže v koš vse fraze naprednosti, svobode itd., samo da se prerije na površje ter obdrži moč v svojih rokah. — Poleg njih so pa v stranki ljudje, s katerimi bi tudi mi lahko sodelovali, ker jih spoštujemo. Pri teh volitvah pride stranka in razsulo in upamo, da bo na njenih razvalinah vzkliła nova stranka, ki bo spoštovala svobodo in čast. Seveda o njej za že prej omenjeno kliko ne bo mesta.

SLS DRŽI NEOMAJNO SVOJA NAČELA.

V Sloveniji je torej volivni boj v polnem teku. Napadajo nas vse stranke, nekatere sploh žive samo od tega, da kritizirajo, kaj delamo. Celotno nasprotno časopisje je brez vsakega programa, piše samo to, da »klerikalci« nisoesar ne dosežejo. Ne bojimo se tega boja; že 30 let, odkar dela SLS za narod, se ji isto predbaciva in vendar je slovenski narod dosedaj še ni zapustil!

Kadar smo kaj storili, so nas napadali, da izdajamo Slovence. SLS pa ni prodala svojega programa. Izpremenili smo zaveznike, ker nam je to narekovala previdnost in skrb za slovenski narod. Nismo pa izpremenili svojega prepričanja, hočemo samo soddločevati v vodstvu države.

Bili smo kratek čas na vladi, komaj deset tednov, pa smo toliko dosegli za Slovenijo, da nam morajo to celo nasprotniki priznati. Delali smo za vse stanovce. In v naših vrstah je prostor za vse stanovce, delavce, kmete, obrtnike, inteligente, mi ne poznamo razrednega boja, medsebojnega sovraštva, mi delamo z ljubeznijo in sporazumevanjem. Kadar je naš človek v potrebi, ne poznamo strankarstva, vsakemu pomagamo. In zato se nas naš narod oklepa, zato gre z nami ter nam zaupa!

Govoru je sledilo viharo in navdušeno odobravanje.

Za dr. Korošcem je govoril okrožni kandidat g. prof. Vesenjaka. Naglašal je, da je navdušenje za SLS v ptujskem okraju splošno.

Omenil je dalje nesrečno usodo radičevcev, zlasti njihovega kandidata Prepeluha, ki se vriva na naše shode, ker na svojih nima nikogar, piše mila pisma duhovščini, kar pa je vse zastoj!

Po govoru g. prof. Vesenjaka je predsednik Zupanec zaključil krasno uspelo zborovanje s pozivom, da zborovalci izrečejo voditelju SLS dr. Korošu in stranki zaupanje, kar je bilo z navdušenjem in soglasno sprejeto.

DR. KOROŠEC V ORMOŽU.

Popoldan istega dne ob 3 se je vršila enako sijajno uspela ljudska manifestacija v Ormožu. Ljudstvo je sprejelo svojega voditelja z godbo in zastavo, belo oblečena deklica mu je izročila šopek cvetja. Shod je bil na prostem, predsedoval mu je predsednik krajevene organizacije SLS, župan Ivanuša s Huma. Govorili so dr. Korošec, prof. Vesenjaka in Bedjanič. Ogromna množica je zlasti dr. Korošev govor sprejela z navdušenim odobravanjem. Zlasti je aplavdirala stavek, »da

moramo za svoje brate v Italiji zainteresirati ves svet«. Enako navdušeno so sprejeli zborovalci besede, s katerimi je dr. Korošec pregančno označil vsebino blejskega pakta: »Gospod Vukičević nas je vprašal, da li hočemo z njim v borbo za poštenost, in mi smo rekli: da! To je vsebina blejskega pakta.« Načelnik SLS je tudi zagotovil, da bo nova vlada izboljšala samoupravo.

Shod je sprejel resolucijo:

Na današnjem shodu zbrani volivci iskreno pozdravljamo načelnika g. dr. Antona Korošca ter se mu zahvaljujemo za njegovo veliko delo in skrb za slovenski narod. Odobravamo popolnoma njegovo politiko ter ga prosimo, da v tej smeri nadaljuje do popolnega uresničenja začrtanega programa. Slovesno obljubujemo, da mu hočemo vsi kot en mož stati ob strani v volivnem boju, da tako častno izvojujemo zmago našim idejam, Jugoslovanskemu klubu pa čestitamo, da je imel srečo izbrati tako odlično osebnost za svojega načelnika. Bog ga živi!

Ministrski predsednik v Liki.

Kakor izgleda, je ministrski predsednik odločen, da napade in ruši Pribečevićevo trdnjavo Liko. Najprej je došel ministrski predsednik preko Karlovca v Vojnić, kjer ga je zbor njegovih somišljenikov zelo slovesno sprejel. Shodu v Vojniću je prisostvovalo ca. 2000 ljudi. Z ozirom na to, da so napovedovali ministrskemu predsedniku v Liki popolen poraz, je to izredno dobro udeležba, ki je Vukičević niti sam ni pričakoval. Svojemu zadovoljstvu nad veliko udeležbo je dal Vukičević izraz v uvodu svojega govora.

Vukičević je razpravljaj najprej o razlogih razpusta skupščine in o ciljih, ki jih je imel, ko je predlagal nove volitve. »Želimo, da ta narod pošlje v skupščino nove ljudi, ki bodo storili vse za ljudski blagor. Ministrski predsednik je razpravljaj nato o izenačenju zakona in ugotovil, da je sprememba ustave nemogoča in da ni govora o uvedbi gospodke zbornice v kakršnikoli obliki. Pač pa nam je nujno potrebno izenačenje zakonodaje. Izenačenje zakonodaje in enakomerno obremenjenje z davki, to je ena prvih dolžnosti in prvih poslov, ki jih bo vlada v novi skupščini podvela.« je slovesno izjavljaj Vukičević.

Glede situacije po volitvah je Vukičević dejal: »Upam, da bo po volitvah vlada imela večino. Kadar rečem vlada, razumem tu sedanjio radikalno-demokratsko koalicio. Da pa bo še večje jamstvo za plodono delo v državi in v skupščini, sem z dr. Korošcem sklenil prijateljski pakt, po katerem bo naša večina še večja, naša sila še močnejša, in da še več ljudi angažiramo za koristno delo v državi. Rečem vam, da mi je žal, ker se nam ni posrečilo, da bi tudi Hrvate privedli v vlado, da bi tudi delali po tem programu. Tu je pač ovira, ki jo moram tukaj javno povedati, ta ovira je Stjepan Radič. Sedaj je Radič predstavnik Hrvatov, toda on je zelo neprimeren človek za delo. Ko bodo bratje Hrvatje uvideli, da se celo vprašanje suče okoli Stjepana Radiča, se bomo hitro znašli pri skupnem delu. Ni treba iti za tem, da bi delali samo radikalni ali da bi delali samo demokrati ali kaka druga stranka, ampak delajmo skupno za dobro in korist države, ker je to naša

zajednica. Ko pride do te uvidevnosti povsod, tudi med brati Hrvati, se bomo hitro sporazumeli na realnem programu.«

Nato je Vukičević ostro napadel Svetozarja Pribečeviča: »Pribečević se je sam proglasil za mojega nasprotnika. Kjer vlada sovraštvo, tam ni razumevanja, kakor ni pravilne presoje, kjer je prevelika ljubezen. Naj jaz storim karkoli, gotovo je, da bo Pribečević rekel, da ni dobro.

Pribečević pri vsaki priložnosti govori, da bo ta vlada samo do 11. septembra. Jaz vam lahko povem tole: Ni ta vlada samo do 11. septembra, ker če bi bila ta vlada samo do 11. septembra, bi jaz ne prišel pred vas in sploh ne bi vlade sestavljaj. So ljudje, ki so si vabili v glavo, med njimi je tudi Svetozar Pribečević, da je v tej naši veliki domovini policijski teror nad volivci. Najboljši dokaz, da terorja ni, je to, da sam Pribečević pripoveduje, da je imel menda okoli tisoč shodov. Kjer je toliko shodov, mora vladati svoboda, tam ni terorja.«

Ljube Davidoviča se je ministrski predsednik dotaknil s temile besedami: »Vidite, so dobro misleči ljudje, med katere spada tudi Ljuba Davidovič, ki sprejemajo vsakovrstne pritožbe, pa jih ne presodijo in ne ocenijo, ampak jih takoj smatrajo za čisto resnico. Toda bodite prepričani, veliko pritožb je neopravičenih. Davidovič zbira pritožbe in on jih resnično nekritično zbira. Obžalujem, da je prišlo do tega, da tudi g. Davidovič govori o terorju in da mu moram tukaj javno odgovarjati. Zbiranje neupravičenih pritožb ne pomeni mnogo. Saj svet ve, da terorja ni, ampak da imamo največjo svobodo, ki si jo sploh moremo misliti. Kakor je dovoljeno, da imajo svoje shode samostojni demokrati v radikalnih krajih, tako imajo pravico tudi radikalni, da zborujejo v pokrajinah samostojnih demokratov. Dosedaj ni bilo tako in ravno vi ste priča, da v teh krajih doslej ni bilo terorja toliko od zgoraj, kakor od spodaj.«

Za ministrskim predsednikom je govoril nosilec radikalne liste v Liki Ljuba Miljušević, ki je ves svoj govor izpolnil z najostrejšimi napadi na Svetozarja Pribečeviča.

Shod dr. Marinkoviča v Pančevu.

Zunanji minister dr. Voja Marinkovič je imel v nedeljo shod v Pančevu. Naglasil je, da pomenjajo sedanje volitve velik mejnik v državnem življenju, ker morajo one prinesiti novo orientoacijo naše državne politike. Treba je nadaljevati delo na izgraditvi države, kajti z ustavo so doslej postavljeni samo temelji, zgradba državna pa še ni urejena. Zato je moralo priti do razpisa volitev, da stopimo v novo državno politiko. Nove politike ni mogla voditi stara skupščina. Obširno je govoril Marinkovič o demokraciji. Danes se govori o krizi parlamentarizma in demokracije. Je veliko ljudi, ki vsled slabih razmer v raznih državah mislijo, da je treba poiskati drugo ureditev, da je čas demokracije prešel. To govore ljudje, ki vidijo le zgled v deželah, kjer je demokracija slaba. Vlada demokracije, to je vlada svobode, a vlada svobode, to je vlada naroda, in da se to čustvo razvije, je zelo potrebno, da volivci soddijo o vseh delih. Ni laskavo, ako se trdi, da bo treba še veliko časa, da bomo prišli do tiste stopnje politične izobrazbe, do katere moramo priti, da bomo živeli srečno in zadovoljno. Ne smemo se moje besede razumeti, kakor da hočem, naj policija vzgaja narod. I narod i policija

sta potrebna vzgoje. Ves narod, vse stranke in vse šefe je treba vzgajati. Marinkovič se je nato podrobno pečal s samoupravno razdelitvijo države kot edinic samouprave in najboljše šolo za politično vzgojo.

Večji del govora je posvetil Marinkovič rešitvi agrarne reforme, o kateri je razpravljaj z ozirom na specialne razmere v južnih krajih.

O volivni svobodi je Marinkovič rekel: »Mi hočemo ustvariti tako stanje, da bodo pri vsakih volitvah imeli volivci svobodo. Hočemo zamantiti svobodo volitev. Vidite, mi imamo našo sosedo, ki je bila parlamentarna in liberalna država. Ker danes ni parlamentarna in ne liberalna, ne obtožujejo tistih, ki sedaj vladajo v Italiji, ampak tiste, ki niso branili parlamentarizma in ki so ga kompromitirali. Jaz imam visoko sodbo o svojem narodu, toda zavediti se moramo, da smo mi v tem delu Evrope zelo zaostali. Mi smo bogata država ali siromašen narod. Čakati moramo, da se narod obogati, pa bomo dobili vse tiste institucije, ki jih imajo bogate države.«

Za Vojo Marinkovičem je govorilo še več drugih govornikov, med njimi demokratiški poslanec dr. Slavko Sečerov.

Velika blamaža St. Radiča v Murski Soboti.

Za soboto 20. t. m. ob 9. je imel Radič napovedan shod v Soboti. Sreča, da ga ob 9. še ni bilo, kajti takrat bi govoril sam sebi. Ker je tudi naše ljudstvo radovedno, se je okrog 10. že zbralo nekaj volivcev, pa večina ne iz Sobotice, kajti plakati so vabili ljudi tudi iz oddaljenih krajev. Ob pol 11. se je g. Stipica pripeljal in z njim g. Pernar etc. Pozvali so nas v kavarno g. Sočiča. Zbralo se nas je okrog 150. Večina nas je pa bilo drugih strank. Shod je otvoril g. oblaštini poslanec Kühar iz Teša-

novec in dal takoj besedo g. Radiču. V njegov govor se res ni vredno spuščati. Takega praznega čekanja že dolgo nismo slišali. Rekel je, da dobi 100 mandatov in da bo on nastavljal, oziroma imenoval ministre! Srečo je preroval tudi Davidoviču in Pribečeviču. Med njegovim govorom so padale razne opazke. G. Stipica nas je nahnul tudi z »magarci«. Za njim sta nastopila še dva govornika. Toda g. Pernar je povedal le par besed, kajti volivci mu niso dali govoriti. — Najbolj smešno pri cel stvari pa je to, da se je zavzel za radičevce g. dr. Koder, glavni eksponent in bivši kandidat samostojne demokratske stranke. Ko namreč radičevci niso mogli do besede, vstane

Koder in se do skrajnosti razburi, najbrž, ker se je parkrat omenil dr. Korošec, in izjavi, da odstrani iz dvorane s svojimi demokrati vsakogar, ki ne bo tih. Nekaj je govoril tudi o kulturnem narodu in pravi, da demokrati še nikomur niso shodov razbijali. Oho, gospodine, kdo je pa razbil shod dr. Korošca v Unionu, kdo je to poskušal v M. Soboti, kdo v Mestnem domu v Ljubljani itd.? Ko je g. Koder povedal zgoraj omenjene besede, je seveda nastal vrišč. Ko so mu volivci povedali, da Prekmurcev ne bo nihče metal ven, so ga zadeli v živo in zato je na koncu shoda to hotel popraviti. Pomagalo ni nič: Radičev shod je ostal velika blamaža.

Radičev beg iz Dol. Lendave.

Morda ni bilo slučajno, da je prišel Stefan Radič v družbi dr. Pernarja in Prepeluha ravno 20. avgusta v Dolno Lendavo, ko so Madžari praznovali god sv. Štefana. Mogoče je upal, da bo ta praznik prav primerna prilika za njegov nastop. Varal se je in sicer tako zelo, kakor najbrž še nikjer drugod.

Krog ene ure popoldan je pridrvel avto iz Murske Sobotice, kjer so imeli »seljački« gospodje po izpovedih očividcev zelo vroč dan, ker so morali poslušati v slovenskem in madžarskem jeziku take medklice, da so jim sapo jemali. Za drugo uro je bil napovedan shod. Radiča je v hotelu »Krona« pozdravil g. H. Gabor. Opozoril ga je na to, da ne sme imeti veliko nade na uspeh, ker so se časi izpremenili. Dogodki so pokazali, da je imel Gabor prav. Nekoliko po napovedani uri se je zbralo pred »Krono« krog 50 ljudi — pred tremi leti je na istem prostoru Radiča poslušalo nad 3000 ljudi in lani do 500 ljudi — a tudi ti niso bili Radičevi pristaši. Ko je hotel Radič poizkusiti svojo srečo, je neki možakar iz Kobilja zaklical: »Abzug Radič! To je bil znak za demonstracijo proti »seljački« gospodi. Začelo se je kričanje in padale pretnje. In ko je Radič videl, da ne ostane le pri pretnjah, marveč so zbrani odločeni, da pretnje uresničijo, se je s tovarišema vsedel na avto in se odpeljal naglo, ko da mu gori za petami. Spremljalo ga je kričanje, smeh in žvižgi in sovražnemu razpoloženju nasproti njemu še dolgo ni hotelo biti konca, ko je on že izginil.

S tem strašnim porazom je usoda Radičeve gospode v Dolnji Lendavi zapečatena. Z omanljivimi obljubami je pridobil Radič pred leti skoraj vse Madžare zase. Tekom let je prišlo spoznanje, da se Radičeve obljube ne izpolnjujejo in vrste pristašev so se krčile. Shod lanske leto se je vršil že v znamenju razpada. Na begu dne 20. avgusta pa so so Radič, dr. Pernar in okrajni kandidat Prepeluh, ki si je prej najbrž domišljaj, da pride z madžarskimi glasovi v parlament, lahko prepričali, da so doigrali popolnoma in za vedno.

S slepoto udarjeni računarji.

Maribor, 22. avgusta.

Te dni sta razposlala po mariborskem volivnem okrožju vsak svojo okrožnico in sicer sta to kandidat Albin Prepeluh in nosilec SDS liste dr. L. Pivko.

Kakor smo poročali že parkrat v »Slovencu«, se godi g. Prepeluhu kot raznašalcu radičevščine po ptujskem okraju zelo slabo. Doslej ni mogel nikjer zborovati in če se je urinil na SLS shode, ga zborovalci niso marali poslušati. V svojem obupu nad izvolitvijo se je zatekel g. kandidat k okrožnici, katero je razposlal duhovščini ptujskega okraja. V svojem oklicu vabi duhovnike v Radič-Pucljevo torbo, poudarja pozitivni krščanski temelji, na katerem je zgrajena Slovenska kmetška stranka že od 2. maja 1926 naprej in končno še poudarja svoje 25 letno duševno delovanje in prosi duhovščino, če že ne more iti z njim, naj mu ne nasprotuje z isto odločnostjo kakor drugim SLS nasprotnim strankam!

Česar g. Prepeluh ni dosegel s »Kmetiskim listom« in ne s shodi, to namerava z omenjeno okrožnico, ki je naslovljena na strebe SLS in na najbolj vplivne in nevstrašne propagatorje programa Slovenske ljudske stranke. Ko je razposlal g. Prepeluh to okrožnico, je menda mislil, da je kje v hrvatskem Zagorju in ne v ptujskem okraju, ki je doslej ravno vsled neumornega javnega delovanja duhovščine stal trdno in neomajno v taboru SLS.

Po župniških ptujskega okraja je bilo te dni veliko smeha nad Prepeluhovo okrožnico, ki kriči v javnost dejstvo: kako v zadnjih izdihljajih je radičevščina na Slovenskem štajerskem in kako smešnih rešilnih bilk se poslužuje radičevski slovenski kandidat g. Albin Prepeluh, ki je že celih 25 let javni delavec, a mu je zavednost slovenske štajerske duhovščine španska vas. Prepričani smo bili, da pozna g. Prepeluh malo bolje svoj volivni okraj, a njegova polomija s to okrožnico nas je uverila ravno nasprotno, da g. Prepeluh ne pozna niti mišljenja ter prepričanja voditeljev ljudstva v ptujskem okraju, kaj še le volivce iz kmetških in delavskih vrst.

Omenjena okrožnica je zadnji žebelj v politično rakev g. Prepeluha.

Kako si zamišlja SDS izid volitev v mariborskem volivnem okrožju, o tem nas pouči druga okrožnica katero so podpisali: poleg dr. Pivka še ostali SDS kandidati. Ako bi ne čitali črno na belem, bi res ne verjeli, za

kako neumnega da smatra SDS slovenske štajerske volivce. Okrožnica dr. Pivka pravi na uvodnem mestu, da bodo dobili esdeesariji v mariborsko-celjskem volivnem okrožju štiri mandate in to čisto gotovo, ako bo storil vsak somišljenik svojo dolžnost! Časi, ko je bila SDS v volivni vladi, so minili in niti tedaj ni Pivko sanjal o več nego enem mandatu, sedaj v opoziciji in po takih gospodarskih polomih SDS pa se je prikazala na političnem obzorju fata morgana številke štiri!

Dalje pravi dr. Pivkova okrožnica, da se SDS ne upa prirežati javnih shodov iz bojazni pred nasprotniki. G. dr. Pivko je profesor in bi moral znati sklepati, ako se SDS ne upa v javnost med volivce s svojim programom in delovanjem, potem ne bo rešil dr. Pivko niti svojega mandata, kaj šele dobil še tri povrh!

Okrožnici, kakor sta Prepeluhova in dr. Pivkova, sta nam dokaz, s kako slepoto so uderjeni volivni računarji, radičevci in dr. Zerjavovi demokrati.

Obrtniški shod radičevcev v Domžalah.

V soboto zvečer, 20. t. m., se je vršil v gostilni »Na stari pošti« v Domžalah shod Radičeve stranke. Govoril je g. minister Pucelj, ki je poudaril svoje slovensko stališče in obsojal centralistične stranke. Navajal je, da obstojata odslej dve fronti, prečanska in srbska, in da jo on odslej pri prečanski fronti, SLS pa da je postala centralistična in srbijska stranka. Dokazov za vse to seveda ni navedel nobenih, temveč je prepustil domžalskim obrtnikom, da o tem razmišljajo. K besedi se je oglasilo nekaj domžalskih obrtnikov in tem je g. Pucelj izjavil, da je on tudi obrtnik, četudi je sicer voditelj SKS. Z našimi somišljeniki vred se je shoda udeležilo 21 oseb. Bili so iz vsega kamniškega okraja in tako pričali, koliko premore SKS v tem okraju. Shod je trajal skoro tri ure. Minul je z običajnim navdušenjem za SKS, ki se najbolj pokaže ob volitvah in ki se bo pokazalo tudi pri volitvah, 11. septembra.

V južni Srbiji Radič ni postavil kandidatnih list.

Dasi je poprej časopisje pisalo, da so radičevci postavili svoje kandidate tudi v Južni Srbiji, se to dejansko ni zgodilo. Radičevci so vrložili tam eno samo listo, ki pa je sodišče ni potrdilo, tako da radičevci nimajo v Južni Srbiji nobenega kandidata. V Južni Srbiji je 28 radikalnih, 13 demokratskih, 3 zemljoradniških, 3 samostojno demokratske, 1 socialistična in ena lista srbske stranke.

Pribičević - Robespierre.

V Tuzli je imel Pribičević svoj prvi shod. Iz vsega okraja so mu zborni skupaj zemljoradniki in samostojne demokrate. Ta shod je porabil Pribičević, da se pere. Istočasno se je pritoževal nad nasiljem in svoje nasilje takole zagovarjal: Za časa francoske revolucije so Robespierre, Danton in drugi gotovo delali nasilja. Toda mi vemo, da oni tega niso delali v svojo korist, ampak v korist države in ljudstva. Tudi meni očitajo nasilja. Toda če bi jaz hotel lomiti kraljevo žezlo ali bil v zvezi s tistimi, ki ga lomijo, bi se ne pritoževal, če bi me preganjali.

V nadaljnjem govoru se je Pribičević pečal z zadnjimi izjavami Vukičevića in jih skušal zavrniti, kolikor gredo na njegov naslov.

Sedanjio vlado je imenoval Pribičević nevarno pustolovščino in je zaključil svoj govor: Pod Avstrijo smo pričakali bana Raucha, ki ga nam je poslal sam Franc Ferdinand, s kamnjenji, pa nismo smatrali, da imamo posebno svobodo v Avstroogrski.

Nasilja in SKS.

G. Pucelj je že na Krškem polju govoril o nekakem nasilju, ki da se izvaja nad somišljeniki SKS. Tudi g. Azman je v Bohinjski Bistrici na shodu govoril o nasilnem premeščanju in o tem, kako se bo SKS maščevala. G. Pucelj je pristavil, da tako vlada podpira SLS. Mi lahko povemo, da se maščevanja stranke, ki tako hitro propada kot SKS, nimamo kaj bati. Ugotoviti pa moramo ponovno, da dela vsak govornik SKS javno krivico naši stranki, kdor ji očita nasilja. Veliko neresnic so iznesli govorniki SKS v pretekli dobi proti naši stranki, dokazov za svoje trditve so vedno ostali dolžni. Ravno tako tudi danes ne morejo navesti niti enega zgleda, kjer bi SLS izvršila kako nasilje. Kakor je bilo že ugotovljeno v nedeljskem »Slovenu«, je bila ravno naša stranka tista, ki je rešila živinozdravnika Ravtara, da ni šel v Makedonijo. G. Ravtar je, kakor znano, kandidat radičevske stranke za kamniški okraj in vendar se je SLS zavzela, da se mu pusti popolna svoboda političnega udejstvovanja. Če misli nekaj gospode iz SKS, da bo na ta način uspela pri našem ljudstvu, da podtika SLS nasilja, ji prepustimo tudi svobodo podtikanja. Z neresnicami ste nas hoteli že nešteto krat ubijati, pa se je vselej to nad vami maščevalo.

Pripominjamo samo to, naj bi se gospoda iz radičevskih vrst spomnila, kako so poskušali leta 1920, in še kasneje, z nasilji na naših shodih. In taki naj bi govorili, da se jim od SLS godi nasilje? In če so pozabili na to, naj pogledajo malo v hrvatske liste, pa vidijo, kako so pristaši Radičeve stranke že v tem voliv-

nem boju terorizirali somišljenike nam sorodne HUS. Naj si gospoda ogleda slučaj v Ljubuski.

Kako hvalijo SLS?

Kadar SKS-govornik ne more najti pravega uvoda, začne hvaliti našo stranko. Hvali seveda po svoje. Pripoveduje, kaj je naša stranka storila za kmeta pred vojno, da pa po vojni naše kmetijstvo propada. To, kar povedo samostojni radičevski govorniki za uvod, je resnica. Samo, da bi hoteli ti ljudje potem odkrito priznati, da so z glasovanjem za centralistično ustavo preprečili, da ni mogla Slovenija sama in v njej SLS povzdigniti našega kmetijstva. Skrbno zataje svojim volivcem, da je proračun kmetijskega ministrstva padel od leta do leta in da se je ta proračun zlasti zniževal v letih, ko je bil minister za kmetijstvo g. Pucelj. Bil je dve leti kmetijski minister. Ali je bila takrat SLS kriva, če se za kmetijstvo v Sloveniji ni nič storilo? Ne hodiite torej gospodje z maslom na glavi na solnce!

„Dejanja govore“.

Te le ne smemo prikriti našim bralcem iz brošure, s katero bodo hodili demokrate delat »zadrego« na naše shode. Takole se razkorači na strani 12.: »Korošec je sklenil zvezo prijateljstva z radikali, obljubil za večno preklicati avtonomijo, začel lesti na trebuh pred visoko gospodo, navzdol pa je vlada na željo SLS začela zopet neusmiljeno preganjati vse, kar ni klerikalno. Klerikalci so se objeli z radikali in se hočejo z Velesrbi združiti v eno stranko, pod pogojem, da se jim da nož, da zakoljejo slovenske naprednjake.« Budalo iz naprednih vrst, ki bo kaj takega verjelo, bi storilo za slovenstvo dobro delo, če bi izginilo s sveta. Klerikalni nož pa bi se seveda preveč omadeževal, da bi klal tako ubogo revše. Res, čudimo se, kako si upa vodstvo demokratske stranke vleči ubogo podeželske »naprednjake« in to celo svoje zaupnike! Kje so pobrali, da je dr. Korošec preklical avtonomijo? Ali res prav nič ne poznate našega avtonomističnega programa, ki ga SLS ne more zatajiti, če noče izgubiti svoje pravice do obstanka? Kje vidi ubogi zaupnik »naprednjakov« neusmiljeno preganjanje? Ali je bil politik SLS, ki je pred leti rekel, da v dveh letih ne bo več v državi uradih nobenega uradnika nasprotne stranke? Ali ni bil ta gospod iz demokratskih vrst? Ali je umor delavca Fakina delo »klerikalnih« preganjancev? In velesrbi! Ali imate svojega zaupnika za tako pozabljivega, da ne ve več, koliko je »Jutro« in »Domovina« napisalo o protidržavnih elementih v vrstah SLS prav zato, ker nismo klonili pred velesrbištvom?

Vedno smo bili prepričani in že predvojna doba nas je o tem učila, da je slovensko »naprednjaštvo« zelo nazadnjaško. Nikdar pa se to nazadnjaštvo ne pokaže v jasnejši luči kot v volivni dobi, ko demokratska stranka svojim pristašem in zaupnikom pripisuje tako strašno omejenost. Zato »dejanja« tako glasno »govore«, da SDS ničesar ne zmore, kakor lagati in varati.

Govor dr. Dinka Puca.

Dr. Dinko Puc je postavljen za nosilca liste SDS za ljubljanske občinske volitve. »Narode objavlja govor, ki ga je dr. Dinko Puc imel na zboru zaupnikov SDS. Z vsa programatično revščino tega govora se ne bomo pečali danes, zato bo prilike še dovolj. Le to ugotovimo, da SDS kandidira tistega gospoda, ki je bil predsednik gerentskega sveta, torej predstavnika najbolj nedemokratskega režima v Ljubljani. Tisti ljubljancani, ki na Ljubljano in na njeno avtonomijo nič ne dajo, bodo volili SDS. Naj bi bil dr. Dinko Puc govoril, karkoli bi hotel, dejstvo samo, da je ta mož tri leta vladal v Ljubljani proti volji ljubljancev, pove vse, kar je za njegovo priporočilo potrebno.

Shodi SLS

Shodi SLS v višnjegorskem okraju. V nedeljo 21. t. m. zjutraj se je vršil na Krki volivni shod SLS pod predsedstvom posestnika Globokarja. Govorila sta kandidata Fr. Kremžar in oblastni poslanec J. Erjavce. Shoda se je udeležilo tudi nekaj mož iz nasprotnega tabora, ki so mirno in brez ugovora poslušali stvarna izvajanja govornikov. Shod je dobro uspel. — Popoldne se je vršil volivni shod v Stični. Predsedoval je posestnik Mestnik. Govorili so kandidat Fr. Kremžar, oblastni poslanec Erjavce, šolski upravitelj Jevnikar. Na tem shodu, ki je bil sijajno obiskan, je bilo navzočih večje število odličnih mož iz nasprotne tabora, ki so izvanja govornikov odobraval, kakor jih je odobraval ves zbor. — V Višnji gori se je v nedeljo zjutraj vršil velik shod, na katerem sta govorila g. Fr. Gabrovšek in oblastni poslanec Jan. Avsenek. — Popoldne se je vršil shod v Faini, kjer so govorili oblastna poslanca Avsenek in Erjavce ter Gabrovšek.

Shod SLS v Laškem se je vršil na prostem. Izvajanja g. dr. Gosarja so bila za sam. demokrate naravnost uničujoča. Ko je opisoval lepe uspehe SLS za časa, ko je bila v vladi, so mu vsi volivci, ki jih je bilo nad 500, izjavili: Storili ste v vladi, kar se je storiti dalo in Vas prosimo, ko boste zopet v

vladi, da storite, kar se bo storiti dalo! — Nato je povzel besedo gerent okrajnega zastopa g. dr. Josip Godnič; tedaj so se pridružili zborovanju tudi samostojni demokrati, n. pr. dr. Bohinc, rudniški uslužbenec Karel Golob, Horjak in nekaj sodniškega uradništva. Dr. Godnič je SDS temeljito obdelal. Pozval je samostojne demokrate, da naj pridejo bliže in da naj govore, toda prosil jih je zama, kajti nihče si ni upal nastopiti proti našim govornikom. Velika laška nadžupnija, ki šteje nad 4000 duš, je v nedeljo govorila samo eno: Ako ne bi mogel sam iti na volišče, si najjsem volnika, da me popelje in volim za SLS!

Dobro obiskan shod SLS se je vršil zadnjo nedeljo po rani službi božji zunaj pred cerkvijo za razsežno župnijo Sv. Trojica v Halozah. Številnim zborovalcem je poročal urednik Januš Golec iz Maribora.

Za župnijo Čadram pri Konjicah se bo vršil velik volivni shod v nedeljo 4. septembra po rani službi božji.

Shodi SLS v celjsko-vranskem okraju. Prošlo nedeljo 21. avgusta je Slovenska ljudska stranka priredila tri izredno uspele shode in to na Dobrni, v Novi cerkvi ter pri Sv. Rupertu nad Laškem. Na Dobrni je več sto ljudem na trgu govoril poslanec g. dr. Hodžar Jakob. Zborovalci so soglasno izrekli zaupanje Jugoslovanskemu klubu in obljubili, da bodo 11. septembra kot en mož glasovali za SLS. — V Novi cerkvi sta govorila obl. poslanec g. Miloš Levstik in domači, župnik in kanonik vlč. g. Pavel Zagar. Shod je pokazal, da je Nova cerkev disciplinirano v taboru SLS. — Pri Sv. Rupertu nad Laškem se je shod vršil ob nepričakovano veliki udeležbi na prostoru pred župniščem. Govorili so gg. dr. Vekoslav Voršič, tajnik SLS Ivo Peršuh in domači župnik Avguštin Jager. Shod je bil prava manifestacija ljubezni slovenskega ljudstva do SLS. Navzoči radičevci so spoznali, da jim ni mesta ob Radiču. Št. Rupertčani bodo volili vsi in volili I. skrinjico. — Popoldne se je še vršil sestanek zaupnikov na Košnici, kjer sta govorila poslanec dr. Hodžar in mestni kaplan vlč. g. Lasbacher.

Shod SLS se bo vršil v nedeljo 28. avgusta ob 11. uri na Razboru pri Zidanem mostu. Govori poslanec Deželak.

Shod SLS v Cazanjevcih pri Ljutomeru. Preteklo nedeljo je priredila SLS shod v Cazanjevcih pri Ljutomeru in sicer po rani in po

pozni službi božji na prostem pred cerkvijo. Govoril je obakrat obl. posl. g. Hraščelj, zastopnik tega okraja, orisal veliko delo SLS za naš narod v splošnem, v prejšnji vladi in v oblastni skupščini. Vsi navzoči so politiko SLS z navdušenjem odobraval in bodo vsi kot tudi dozdaj zvesto volili SLS.

Zborovanje poslanca V. Pušenjaka. V okraju Gornji grad je volivna agitacija v polnem teku. Prireajo se sestanki po vaseh, agitacija se vrši od moza do moza. Dne 18. in 19. t. m. sta se vršila zvečer dva dobro obiskana sestanka v Loka pri Mozirju in Dobletini, na katerih je poročal poslanec Vlado Pušenjak. Naš cilj je: doseči večjo udeležbo ko pri zadnjih volitvah in še sijajnejšo zmago za SLS. — V nedeljo 21. t. m. sta se vršila v slovenjgraškem okraju dva dobra volivna shoda, na katerih je nastopil kot glavni govornik g. poslanec Pušenjak. Posebno dobro je uspel shod v Št. Ilju pod Turjakom. Popoldne se je vršil shod v Turški vasi v župniji Smartno. Po govoru g. Pušenjaka se je razvila debata o regulaciji Mislinje, šolskih odborih, šolskih kaznih itd. Župnija Smartin bo tudi to pot v ogromni večini za SLS.

V nedeljo 4. septembra bo ob 9. uri dopoldne veliko zborovanje SLS v Slovenjgradu za Slovenjgradec in okolico. Pričakuje se obilna udeležba iz župnij: Smartno, Stari trg, Sele Pameče in Slovenjgradec. Nastopi več govornikov.

Marija Snežna na Velki. V nedeljo dne 21. avgusta smo imeli volivno zborovanje naše Slovenske ljudske stranke. Prišla sta naša poslanca Zebot in Supanič, ter namestnik poslanca kmet Roškar od Sv. Jakoba. Snežničani smo obljubili govornikom, da bomo po veliki večini vsi šli volit našo stranko in bomo kroglice vrgli samo v našo prvo skrinjico za SLS in za našega domačina g. Zebota!

V Selnici ob Muri so v nedeljo 21. avgusta zborovali volivci naše stranke iz Ceršaka in Selnice. Udeležba je bila nepričakovano velika. Govorili so kandidati Zebot, oblastni poslanec in odbornik Supanič in posestnik Roškar od Sv. Jakoba. S shodom smo bili zelo zadovoljni in smo slovesno obljubili, da bomo vsi delali na to, da nihče ne bo ostal doma, ampak, da bomo tudi zaspance in bivše nasprotnike spravili na volišče za našo prvo skrinjico. Volišče za Selnico in Ceršak je letos zopet v hiši Terezije v Gornik v Selnici.

Kandidatna lista SLS za občinske volitve v Ljubljani.

Včera zjutraj je SLS vložila kandidatno listo za prihodnje volitve v ljubljanski mestni

zastop, ki bodo dne 2. oktobra 1927. Zbor zaupnikov SLS je postavil te-le kandidate:

Kandidati za občinske odbornike:

1. Dr. Andrej Gosar, državni poslanec.
2. Evgen Jare, profesor.
3. Janko Nep. Jeglič, šol. rav. v p. in posestnik.
4. Franc Orehek, ravnatelj in posestnik.
5. Franc Pust, tesarski mojster in posestnik.
6. Anton Marinček, uradnik Delavske zborn.
7. Dr. Josip Jerič, odvetnik.
8. Josip Pire, državni uradnik.
9. Dr. Valentin Rožič, profesor.
10. Josip Olup, trgovec in posestnik.
11. Franc Debevec, železniški uslužbenec.
12. Ivan Krvin, urarski delovodja.
13. Josip Rajnar, železniški uradnik in posest.
14. Metod Galmajer, strojni stavec.
15. Ing. Franc Rueh, državni uradnik.
16. Edvard Mezd, posestnik.
17. Josip Musar, mesar in posestnik.
18. Mihael Krok, urednik.
19. Ivan Lipoglavšek, zasebni uradnik.
20. Jožef Rutar, tiskarski uslužbenec.
21. Ivan Kopitar, zidarski mojster.
22. Dr. Josip Puntar, knjižničar.
23. Ivan Srebot, čevljar in posestnik.
24. Ivan Stembal, čevljar in mojster.
25. Josip Petrič, železniški ključavničar.
26. Makso Zalokar, posestnik.
27. Ludvik Virant, mizar.
28. Anton Rojina, mizar in posestnik.
29. Franc Cvek, železniški uradnik.
30. Ivan Kranje, čevljar.
31. Anton Kralj, zasebni uradnik.
32. Anton Korošec, postrešček.
33. Franc Papler, hišni posestnik.
34. Alojzij Cerar, tesar.
35. Franc Simnie, mizarski pomočnik.
36. Ivan Pipp, železniški poduradnik v p.
37. Anton Molk, sofer.
38. Peter Bergant, zavarovalni uradnik.
39. Matko Korencan, železniški uradnik.
40. Ludvik Slak, posestnik.
41. Jernej Šerjak, trgovski poslovodja.
42. Tomaž Heinrichar, postrešček.
43. Anton Kos, zasebni uradnik.
44. Alojzij Trink, posestnik in mizar.
45. Ivan Bregant, delovodja.
46. Josip Pečan, delovodja.
47. Josip Mozetič, zidarski mojster.
48. Franc Cerar, železniški uradnik.
49. Ivan Grobholšek, vratar.

POLET OKOLI SVETA.

v London, 22. avgusta. (Izv.) »Ext. Telegraph« poroča iz Detroita, da se pripravlja polet okoli zemlje, ki je preračunan na 23 dni. Po dosedanjih načrtih naj bi letalo odletelo proti New Yorku.

v Moskva, 22. avg. (Izv.) Včera zjutraj je poletelo rusko letalo »Proletarec« na polet okoli Evrope. Leteti namerava čez mesta Königsberg, Praga, Dunaj, Pariz in Stockholm. odkoder se povrne v Leningrad. Neko drugo letalo pa je istočasno na potu proti vzhodu. Letalo bo v Tokio in nazaj.

Kaj se godi doma

Občni zbor ZSV na Brezjah.

Brez posebne reklame se je zbrala tudi na tretjem občnem zboru Z. S. V. v nedeljo, dne 21. t. m. na Brezjah tisočera množica vojnih tovarišev iz vseh delov Slovenije (število se ceni na 8000), da se zahvalijo Kraljici miru, da so bili iz vojnih grozot oteti, za padle prošjo pri Bogu plačilo, si znova obude in prišejejo prijateljstvo, položijo javno račun in pregledajo poslovanje v preteklem letu in si začrtajo smernice za bodoče poslovnostno leto.

Krasen nedeljski dan. Tovariši iz Stajerske so prispeli povečini že v soboto z večernimi vlaki. Vsi jutranji vlaki so bili nabiti polni, pesem »Jaz pa pojdem na Gorenjsko« se je razlagala. Železniško ravnanje je bilo hvalevredno povsod na roko. Pohvalno je omeniti tudi železniške uslužbenke; nobene pritožbe nismo slišali. Slovesno pritrjevanje in streljanje je privabilo tudi obilo domačega in okoliškega ljudstva.

Zelo veliko vojnih tovarišev je letos pristopilo k mizi Gospodovi.

Ob 10. uri se je napolnil ogromni prostor pred cerkvijo kakor tudi v cerkvi. Na prostoru pred cerkvijo je bil postavljen oltar. Na prižnico je stopil tajnik zveze, g. kuraj Bonač, ki nas je v pretresljivem govoru, kakor le on sam zna, popeljal na bojne poljane. Spominjal se je vseh padlih tovarišev in v letošnjem letu umrlih članov. Ne pozaben vtis, ko je pozval tisoče navzočih, naj se za par minut zatopijo v bojno vihar in tiho pomolijo. Ko je nato še godba zaigrala žalostinko in je pevski zbor odpel, je marsikomu solza zaigrala v očeh.

Sv. mašo je daroval g. kuraj Kogej. Po sv. maši so opravili navzoči vojni kurati libero. Vojni tovariši pevali so zapeli žalostinke pod vodstvom g. učitelja Wagnerja. Godba je zaigrala državno himno.

Ob pol 12. uri je otvoril predsednik Zveze, g. major Colarič, tretji občni zbor Z. S. V., pozdravil navzoče vojne tovariše, predvsem navzočega najstarejšega slovenskega generala g. Lavriča, zastopnika velikega župana radovljanskega, okrajnega glavarja dr. Vavpotiča, bivšega predsednika narodne vlade g. viteza Pogačnika, okr. oblastnega poslanca g. Arneža. Dalje je izročil pozdrave generala dravske div. oblasti Kalafatoviča, ker je službeno zadržan, želi skupščini obilo uspeha. Dalje je prečital pismo svojega prijatelja iz mladih let g. generala Maistra: »Prosim Te, pozdravi moje tovariše brate v mojem imenu in reci jim, da imam ž njimi vred vero v bodoče združenje vsega našega naroda, kar je izzvalo burne ovacije.

Nato je pozdravil zbor zastopnik velikega župana: želi zboru mnogo uspeha. Nato se je predsednik Zveze v svojem govoru toplo spominjal umrlih članov, se zahvalil vsem uradom, ki so šli Zvezi na roko, ovrgeti očitke, naperjene proti naši organizaciji. Spominjal se je naših zaslužnih bratov onstran Karavank in primorskih bratov, ter jim zaklical: Ura odrešenja pride prej ali slej! Navdušeno je govoril o našem narodnem kralju, ki je na albanski Kalvariji delil usodo srbskih vojakov. Ob navdušenih klicih Slava našem kralju in vladarski hiši je sklenil zbor poslati udanostno brzojavko Njegovemu Veličanstvu na Bled.

Nato je podal tajnik g. Bonač svoje poročilo. Zveza šteje 50 podružnic, več se jih snuje. Vojnih spomenikov se je postavilo približno 100, pri katerih je Zveza sodelovala. Več jih je na vidiku, to znači, da smo Slovenci kulturni narod.

Ko je podal še blagajnik Zveze g. Wagner poročilo, je predlagal revizor celemu odboru absoltorij, kar se je enoglasno sprejelo. Nato se je izvolil novi odbor z g. majorjem Colaričem na čelu ob velikem navdušenju zborovalcev.

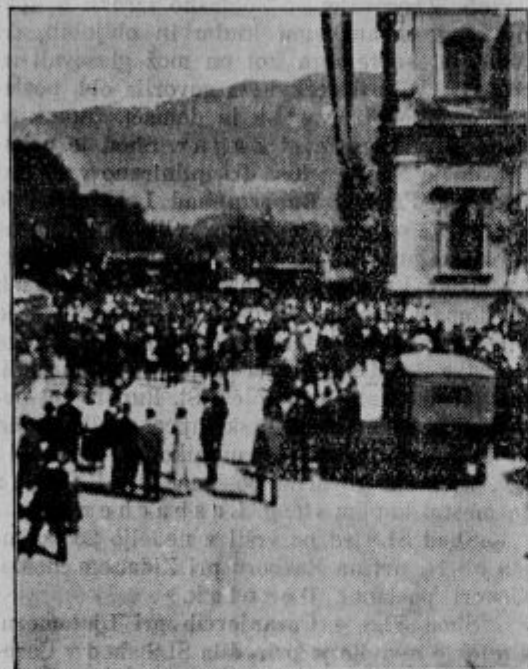
Zbor je pozdravil tajnik obl. odb. U. V. I. g. Tomec z zahvalo za gnetno in moralno podporo od strani Z. S. V. ubogim vojnim invalidom. Dalje

je sporočil zborovalcem obl. poslance g. Arnež, da je oblastni odbor prevzel v svoj socialni program tudi rešitev invalidskega vprašanja, kar so zborovalci burno aklamirali. Ko se je g. major Burnik zahvalil v imenu navzočih dosedanemu odboru za veliko, požrtvovalno delo, ki ga je vršil v preteklem letu, je predsednik zaključil lep občni zbor.

Popoldne ob 2. uri so se zbrali zastopniki podružnic v samostanski dvorani, kjer so dve uri obravnavali notranja organizacijska vprašanja. Radi preoblega gradiva se je sklenilo, da se v novembru skliče celodnevni sestanek zaupnikov. Ob 3. uri so bile litanije v božjepotni cerkvi, nakar so začeli tovariši odhajati proti domu.

Železničarska godba »Sloga« je med odmori krasno svirala kakor je tudi pri sv. maši izvajala mašno skladbo g. M. Pogačnika (ki se je topot sploh prvi izvajala).

Zvezi slovenskih vojakov se more le čestitati na tako uspelem dnevu.

Pogled na zborovanje Zveze slovenskih vojakov na Brezjah med sv. mašo.

Odbor Zveze slovenskih vojakov

na obisku pri svojem častnem članu, generalu Majstru na Uncu.

Evharistični kongres v Stari Loki.

Evharistični kongres za loško dekanijo se je vršil v nedeljo dne 14. t. m. v Stari Loki. Uspel je krasno. — Slovesnost se je pričela v soboto zvečer. Četrtno slovesno zvenenje po vseh cerkvah v dekaniji je ustvarilo v dobrih vernikih prazniško ubranost. V starološki cerkvi, ki je bila to nedeljo kakor gaj, se je molila molitvena ura in litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim. Že v soboto je bilo videti v bližini cerkve dosti tujih obrazov. V nedeljo se je ob 5. izpostavilo Najsvetejše. Slovesna služba božja ob 9 se je pričela s pridigo, katero je imel znani pridigar preč. g. p. dr. Hugo Bren O. F. M. Z vznepenimi besedami je govoril o verskem prepričanju in Evharistiji. Kazal je na eni strani plitkost in neznajčnost nekaterih vernikov, ki se danes boje pokazati svoje versko prepričanje, na drugi strani pa mučence iz prvih časov krščanstva in mučence sedanjih dni, ki so bili in so pripravljeno dati za svoje versko prepričanje najdražje, kar imajo, svoje življenje, črpač svoj moč iz presv. Evharistije. Sledila je pontifikalna sv. maša, katero je daroval ob številni asistenci milostljivi g. prošt Andrej Kalan.

Po opravitvi se je vršilo zborovanje za moše in farovškem dvorišču. V senci košatih dreves je zbralo lepo število poslušavcev. G. dekan je v tri četrt ure trajajočem govoru navdušeno zborovalce za Kristusa — kralja. V začetku je v krepkih potezah naslikal nevarnosti, ki danes groze možu in fantu. Dalje je prisrčno, res z dušo govoril o tem, kako naj Kristus vlada v naših srehih, družinah, organizacijah in našem narodu. Zdel je, da bi tisti ogenj verske gorečnosti, ki še plapolja v našem slovenskem ljudstvu, zagorel tudi v naši ineligenci. Poslušavci so z zanimanjem sledili njegovemu govoru in mu ob koncu navdušeno ploskali.

Popoldne se je vršilo na istem prostoru zborovanje za žene in dekleta. Kot govornik je nastopil vseučiliški prof. gosp. prelat dr. Matija Slavič. Krasno je pokazal, koliko je dobila žena od Kristusa, da jo je iz sužnosti in brezpravnosti dvignil z močnim na isto stopnjo. Iz sv. pisma je pokazal, kako naj bo žena angel ljubezni možu, otrokom in vsej družini.

Takoj po zborovanju se je razvila veličastna procesija, ki se je pomikala proti škofiji Loki. Koliko da je bilo udeležencev, priča dejstvo, da se je procesija komaj razvrstila med staro in škofjeloško župno cerkvijo. Za njimi godba škofjeloškega gasilskega društva. Sledila je četa življenja in moči polnih Orlov. Za dijaki, ki so bili zastopani v le-

pem številu, so šle Marijine družbe mož in fantov, deklet — teh je bilo izredno veliko in domala iz vsake župnije z zastavo — in žena. Za belo oblečeni deklicami in pevci je nosil milostivi g. prošt Najsvetejše. Sledilo je častno zastopstvo uradnikov, poslancev, županov in občinskih odbornikov. Tretji red in ostalo ženstvo je spreved zaključilo.

V mestni župni cerkvi so bile peče litanije in posvetitev presv. Srcu Jezusovemu. Z zahvalno pesmijo se je slovesnost končala.

Stara Loka še ni videla take cerkvene slovesnosti, odkar se je vršila proslava 50 letnice razglajenja dogme o Brezmadežnem spočetju Device Marije. Dal Bog, da bi seme, ki je bilo vrženo ta dan, obrodlilo stoteren sad!

Ciril-Methodijski tabor pri Sv. Križu ob Ljutomeru.

Divno lepo mursko polje je bilo 21. t. m. priča krasnega dekliškega tabora pri Sv. Križu ob Ljutomeru. Prihitele so naše mladenke iz vseh župnij ljutomerske dekanije, da tudi manifestirajo svojo ljubezen in vdanost do apostolov Slovanov Cirila in Metoda. Saj imajo Panonci in Panonke dvakratno dolžnost, da se oklepajo Cirila in Metoda, ker sta ravno po Panoniji, naši plodonosni prleški pokrajini, Ciril in Metod osebno oznanjala evan-gelijo.

Tabor se je vršil pred lepo okrašeno Ciril-Methodijsko kapelico, ki izhaja iz 18. stoletja. Po cerkvenem opravitvi je otvoril tabor neumorni dušnopastirski in prosvetni delavec, gosp. dekan J. Weigl, ki je tabor tudi pripravil. Po vrsti so nastopale govornice in deklamatorke, posebno so se odlikovale govornice Dekliških zvez v Križevcih in Veržju. O pomenu Ciril-Methodijske ideje je govoril kot zastopnik Prosvetne zveze dr. Jeraj. Lepo je opisal romanje na Velehrad g. kaplan Presnik iz Ljutomera. Odmore med govori pa so prepletele fino našudirane pesmi križevskega dekliškega zbora pod vodstvom g. kaplana Ašiča. Tabor je nov biser v kroni letošnjih Ciril-Methodijskih zborov v naši domovini.

15 letnica ljutomerskega Orla.

Dva dneva, 14. in 15. avgust, sta bila določena za proslavo petnajstletnice ljutomerskega Orla, ki ima zraven zaslug za mladino v svojem okolišju tudi to zaslug, da je orlovsko misel sprejela Prlekija in Prekmurje. Ljutomerski Orel je delal in navduševal in danes ob petnajstletnici so mu najlepše čestitali prleški in prekmurški orlovski odseki, ki so se udeležili proslave. — V nedeljo popoldne je bil pričetek s Finžgarjevo igro »Naša krič«, ki so jo igrali v Katoliškem domu. Igra, sama na sebi prvovrstna, je uspela zelo lepo. Igralci so svoje vloge rešili nepričakovano dobro. Dvorana je bila polna. Zvečer je bila bakljada, obhod po mestu z mariborsko omladinsko godbo na čelu. Ljutomerski odsek je položil venec na grob svojega rajnega prijatelja vlč. g. dekana Ozmeča. Sploh je ta večerna prireditev vzbudila veselo razpoloženje in navdušenje. — V ponedeljek na Marijin praznik je bila slovesna sveta maša, pri kateri je mladini lepo in ganljivo govoril bivši delavec v ljutomerskem Orlu g. prof. Zivornik. — Popoldne se je vršil telovadni nastop pri Katoliškem domu. Občinstva je bilo veliko, posebno iz drugih sosednjih krajev. Telovadni nastop je ugajal, posebno že, ker jih je veliko nastopilo, dasi bi bilo želeli tako tu kakor tudi ob drugih sličnih nastopih več simboličnih vaj s petjem. Sicer so pa orodne in lahkoatletske vrste pokazale, da smo v marsičem prišli visoko. — Prosta zabava s petjem in rajanjem je zaključila proslavo. — Zauzati treba, da je ljutomerski Orel eden izmed tistih, ki so bili stebri orlovstva in apostoli orlov-ske misli in vemo, da ostane to tudi v bodoče. Vsi pa, ki smo izšli iz njegove šole, mu čestitamo iz srca in mu želimo mnogo uspehov. Bog živi! — M.

Poravnajte naročnino!

Romanje na Velehrad.

(Od našega poročevalca.)

VI.

Praga, 16. avgusta.

V torek 16. avgusta smo st popoldne ogledovali Prago, predvsem Hradčane. Del romarjev je odšel z avtomnibusi, ki jih je dala mestna občina blagohotno brezplačno na razpolago, v Staro Boleslavo. Vohče nam je bila praška občina zelo naklonjena. Za ogledovanje mesta Prage je dovolila romarjem prosto vožnjo s tramvajskimi vozovi. Vse cerkvene in javne oblasti so nas oprostile vseh vstopnin in vseh formalnosti, ki so sicer potrebne pri obisku znamenitosti na Hradčanih in drugod. Povsod so nam bili od strani javnih in cerkvenih oblasti na razpolago najljubeznejši vodniki. Pa tudi meščanstvo nam je povsod dajalo potrebna pojasnila. Marsikaka skupina si je oba dni ogledovala praške znamenitosti pod vodstvom zasebnikov, ki so z »so ljubeznivostjo razlagali zgodovino in umetniško stran čeških pomnikov. Bili smo povsod nad vse dobrodošli gostje. Naš romarski znak z Velehrada s slovensko trobojnico nam je povsod odpiral vrata in nam služil kot vstopnica.

Praškemu nadškofu dr. Kordaču in predsedniku republike Tomažu Masaryku smo poslali pozdravna brzojave. Pozdrav nadškofu

Kordaču se je glasilo: »Jugoslovanski katoliški potniki z groba sv. Metoda, časte v Prazi svete češke patrone in pošiljajo Vaši ekscelenci poklon in pozdrav.« Za vodstvo podpisan episkopat. Podoben brzojav smo poslali predsedniku republike, v katerem smo še želeli predsedniku zdravja, republiki pa razcvita.

VII.

Staro Boleslavo, 16. avgusta.

V Staro Boleslavo, ki je oddaljena od Prage kakih 30 km, se je podalo okrog 120 romarjev. Sprejem je bil zelo slovesen. Staro Boleslavo se je njim v čast okrasila z zastavami, pokali so topiči in zvonili zvonovi. Nasproti jim je prišla procesija s kanoniki na čelu. Tudi godba je bila zraven. V cerkvi svetega Vavclava so bile litanije Matere božje z ljudskim petjem. Po končanih litanijah je splitski škof Bonefatič podelil navzočim blagoslov.

Romarji so si ogledali znamenitosti te cerkve, posebno kripto sv. Vavclava, kjer je bil sv. Vavclav pokopan, dokler ni njegov brat njegovih posmrtnih ostankov prenesel v Prago v cerkev sv. Vida. Dalje so si ogledali velike cerkvene zaklade in razne relikvije.

Potem so odšli v cerkev Matere božje, ki je največje romarsko svetišče cele češke dežele. Duhovniki so jim razkazali znamenitosti te cerkve in dali poljubiti podobo Matere božje.

Po ogledovanju Stare Boleslave jih je

kapitelj povabil v restavracijo, kjer so bili bogato pogosteni. Pevci so peli slovenske narodne pesmi, ki so Čehi tako očarale, da so se zbrali v velikem številu.

Do avtomobilov je naše romarje spremljala velika množica ljudstva, ki se je prisrčno poslovlila od njih.

Tudi v Stari Boleslavi so se naši romarji prepričali o globoki bratski ljubezni Čehov do Jugoslovancev. Pokazalo se je, da je cirilmetodijska misel, ki je doživela s tem romanjem tako veličasten triumf, tista velika misel, ki veže slovenske katoličane in ki bo privabila v svoj krog tudi ločene brate.

Na poti med Prago in Boleslavo so se romarji vozili mimo državnih letališč in mimo mednarodne postaje za zračni promet. Videli so letala, kako so se dvigala v zrak ali pa pristajala na zemljo.

Praga, 16. avgusta.

VIII.

Višek našega romanja in manifestacije cirilmetodijske ideje je bil predvsem večer v dvorani na Slovanskem otrovu.

Ob gromovitem pozdravu so prišli v dvorano razni dostojanstveniki. Med temi so bili: poštni minister dr. Nosek, prior šolskih bratov, opat strahovski Zavoral, škof dr. Jan Sedlak, vseučiliški profesor Vajs, jugoslovanski konzul dr. Ratič in jugoslovanski episkopat.

Po končani večerji je praško občinstvo ob zvokih godbe napolnilo galerije, del dvorane in stransko dvorano. Burno smo jih pozdravili.

Občinski svetnik Tylinek nas je prisrčno pozdravil v imenu praškega mesta. Enako nam je zaklical v imenu odsotnega praškega nadškofa dr. Kordača dobrodošlico v pozdrav dr. Jan Sedlak.

Ljubljanski škof dr. Jeglič se je zahvalil za ljubeznivi sprejem in poudaril, da smo od Bratislave pa do Prage doživeli toliko dokazov ljubezni in dobrega prijateljstva, da smo prijetno iznenadeni. Ni nam žal, da smo šli na tako daljno pot. Polni navdušenja se bomo vrnili.

Prof. dr. Grivec je v navdušenih besedah naglasil, da smo se na potu od Bratislave do Prage prepričali, da je cirilmetodijska ideja tista velika ideja, ki je zmožna spojiti Čehoslovake in Jugoslovane v pravem krščanskem duhu. Naša pot skozi Čehoslovako nam je dokaz, da so Slovani ne samo dolžni, ampak tudi sposobni širiti to idejo. Cirilmetodijska ideja, ki je bistveno krščanska, mora rešiti slovanski in krščanski problem. Zato se zahvaljuje za bratski sprejem.

Vseučiliški profesor Vajs je govoril v lepi hrvaščini. Vneto je slavil cirilmetodijsko idejo.

Splitski škof Bonefatič se je od srca zahvalil za sprejem. Nato pa je govoril o panslavizmu, ki je bil pred 20 leti strašilo za evropsko diplomacijo. Radi panslavizma so trpeli mnogi Čehi. Pokojni Strossmayer je dobil strog ukor, na katerega je odgovoril, da je njegova vest čista. Pravi panslavizem je tisti, ki sta ga postavila sv. Ciril in Metod. Temu je služil

Strašen požar.

Dobili smo sledečo brzojavko iz Starega trga ob Kolpi: V noči od nedelje na ponedeljek je nastal v Sodevcih ob Kolpi strašen požar. Gorelo je istočasno na dveh koncih. Pogorelo je šestim gospodarjem vse. Požar je zanetil zlobna roka. Pomoč je nujno potrebna.

Nova žrtev Save.

V nedeljo popoldne je pri kopanju v Savi pri Mednem pod Mačkovim jezom utonil 16 letni ključavničarski vajenec Anton Bahovec, posestnikov sin iz St. Vida nad Ljubljano. Kopala sta se s tovarišem, a nabeđen od njiju ni znal plavati. Drugih ljudi ni bilo v bližini, njegov spremljevalec je pa, mesto, da bi poklical najbližje sosede, tekel preplašen v St. Vid ter obvestil ljudi o nesreči. Sli so takoj iskati trupla, tacenski ribiči so več ur preiskovali strugo, a ga radi kalne vode še v ponedeljek dopoldne niso našli. Ponesrečeni Bahovec je srednje postave, kostanjevih las, na sebi ima črne kopalne hlače, na obeh laktech ima sledove opeklin. Kdor bi našel njegovo truplo, se naproša, da to sporoči njegovemu očetu, A. Bahovcu, St. Vid št. 27.

Napad na kaplanijo.

V noči od četrta na petek se je izvršil napad na kaplanijo v Hočah. Okrog 9. ure zvečer je neznanec vrgel težek kamen skozi zaprto okno sobe g. Kaplanja Zolnirja. Okno je bilo popolnoma zdrobljeno, kamen je priletel o nasprotno steno z veliko silo in in je malo manjkalo, da g. kaplan ni bil zadet. Napad je takoj prijavil orožnikom. Okrog 11. ure ponoči je napadalec napad ponovil. Gosp. kaplan je sicer zaprl okna z lesenimi žaluzijami, vendar je napadalec tudi te s kamenjem popolnoma razbil in nametal veliko težkih kamnov v sobo, ki so napravili nekaj škode. Gosp. kaplan pa je med tem časom šel v sobo svojega tovariša g. Kaplanja Pirca. Zjutraj se je po stopinjah spoznalo, da sta bila dva moška, eden celo bos. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo. Napad ima najbrže politično ozadje, četudi se g. kaplan ne bavi s politiko, pač pa je odločen in izvrsten delavec v naših prosvetnih organizacijah in zato marsikomu trn v peti.

Vlom v župnišče.

V noči od 18. na 19. avg. so neznan storilec vlomil v župnišče pri Sv. Marku nižje Ptuja. Vlomili so najprej skozi okno v stranišče, kjer je vstopil eden izmed storilcev v poslopje, iskal ključ in poskušal z njimi odpreti pisarno. Ker s ključni ni šlo, vlomiti vrata je pa imel pomisleke, se je vrnil in nazaj grede izpil liter mleka, ki ga je našel pripravljenega za nekega naročnika. Zunaj si je poiskal močno soho in je vlomil od vrtni strani v okno železno omrežje, da je mogel prodreti v pisarno. Tam je vse prebrskal in prevrnil, pisalno mizo, omare in leseno blagajno. Odnesele je denarja — samo tega je iskal — v vrednosti do 1200 Din, petnajst desetdinarskih kolekov, dve srebrni žepni uri in nekaj malenkosti ter odšel, ne da bi ga kdo opazil. Skupna škoda se ceni nad tri tisoč dinarjev.

Zagonetna tatvina.

V nedeljo, dne 21. t. m., popoldne so po prijavi stavbene tvrdke Viljem Treco na Gosposvetski cesti 10 iz stanovanja zmanjkali ključ od pisarne in blagajne, ki se nahaja v Vošnjakovu ulici št. 14. Kmalu nato je bilo ugotovljeno, da je nekdo iz blagajne odnesel znesek 5000 Din, dočim je nekaj gotovine pustil v blagajni. — Ključ je tat odnesel seboj ali jih je kam vrgel. — Zadeva je precej zagonetna in je sedaj policija na delu, da jo pojasni. Tat mora biti dobro orientiran v vseh stanovanjskih in poslovnih lokalih oškodovane tvrdke.

13 letni tat koles.

V nedeljo, dne 21. t. m., popoldne je prišel ljubljanski policiji v roke mlad tat koles, komaj star 13 let, po imenu Franc B., doma v Šmartnem ob Savi. Deček je pred 8 dnevi pobegnil od doma

ter se v bližini Domžal pri kmetu Gregorju Velepeu ponudil kot pastir v službo. Deček je navedel razne seveda neresnične zgodbe. Posestnik Velepeč mu je verjel in ga je iz usmiljenja vzel v službo. — Deček je pa že ob vstopu v službo moral imeti nepošteno namene, ker je navedel popolnoma napačno ime in rojstni kraj. Čez nekaj dni je pa nenadoma zmanjkalo dečka in z njim vred službodajalčevoga kolesa. Sedaj so prijeli mladega tataru v bližini Sv. Jakoba, kjer je imel v grmovju na bregu Save skrito ukradeno kolo. — Kolo je dobil oškodovani Velepeč nazaj, dečka pa so izročili staršem.

Grozilno pismo.

Gostinčarka Šentjura na Brnič pri Hrastniku je dobila te dni grozilno pismo. V pismu je stalo, da ji preti smrtna nevarnost, ako prostovoljno ne nastavi v pismu Din 5000 pod kozolecem. Orožniki so pismo nastavili in čakali skriti. Po pismu je prišel neki ravno šoli odrasli deček. Ko je pismo spravil, so ga prijeli. Po vsej verjetnosti stoji nekdo drugi za fantom, ker fant nima denarja kaj rabiti in je za tako dejanje videti nespособen.

Beleške

Govor dr. Korošca v Ptuju prinašajo vsi zagrebški in belgrajski listi, povedim dobesedno na prvi strani, z velikimi naslovi. »Jutarnji list« označuje dr. Korošev shod kot najinteresantnejši volivni shod zadnje nedelje.

△ Rejenec pokojne Slavenske banke je za SDS v »Jutru« napisal dolg članek, v katerem napada dr. Gosarja kot ministra za soc. politiko, češ da je vse socialno politično delo uničil ter da ni ukinil z eno potezo zakona o zaščiti države, »ki danes ni več na mestu«. — Mi mislimo, da ta zadnji odstavek dovolj označuje vso moralno vrednost rejenca banke. Najprvo sklene njegova stranka, ko je na vladi, zakon o zaščiti države, da more z njim preganjati komuniste, klerikalce, separatiste, revolucionarje, vse, ki niso kakor rejenec. Ko pa stranka pade iz vlade, napada zopet iste ljudi, zakaj niso tega zakona odpravili z eno potezo, »ker danes ni več na mestu«, to se pravi, ker ga ta stranka ne more več izrabljati. Sedaj je dr. Gosar kriv zakona o zaščiti države, ker SDS ni več na vladi. Ista SDS in za njo dve leti Radić so leto za letom strigili proračun za socialno politiko ter ga sestigli na malo krpico. Ko je nastopil dr. Gosar, je tak sestrižen proračun že dobil, sklenjen v fin. odboru. In dr. Gosar je takoj možato povedal vse slabosti tega proračuna. Ni se pa kregal na druge, ampak je šel in rešil, kar se je rešiti še dalo. Rešil je več borz dela, inšpekcij dela, denar za skrbstvo izseljencev, začel akcijo za zgradbo stanovanj, boj proti brezposelnosti na način, kakor se rejenec dotle še sanjalo ni. In sedaj prihaja »Jutro«, pa očita dr. Gosarju, da ni v eni noči popravil vsega, kar je SDS v 6 letih zapravila. Tudi to je morala svoje vrste!

△ »Neenakost davčne obremenitve v Jugoslaviji.« Pod tem naslovom nedeljsko »Jutro« priobčuje podatke novosadske trgovske zbornice o davčni statistiki v naši državi iz let 1921—1926. K tem podatkom dodaja »Jutro« svoj komentar, kjer ugotavlja, koliko preveč davkov je v teh letih plačala Slovenija. Popolnoma točno! Leta 1921—1926 so bila črna leta za slovenskega davkoplačevalca. To so tista leta, v katerih je »Jutrova« JDS sklepala proračune, določala davke, pomagala te davke na najkrutejši način izterjati ter proglašala za veleizdajalca vsakogar, ki si je upal malo pogodrnjati radi davčnih krivic in neenakosti. — Z nastopom SLS v vladi leta 1927 so se krivice omilile, prenehale pa bodo, ko bo SLS svoje, letos započeto delo v vladi po volitvah nadaljevala. »Jutrov« članek pa le dokazuje, kako prav smo imeli vsa ta leta, ko smo dokazovali, koliko gorja je SDS zagrešila nad Slovenci. Sedaj SDS krivico priznava, le krivica bi rada skrila.

Strossmayer. Političen panslavizem je utopijski, pravi panslavizem pa je ideja in duh sv. Cirila in Metoda. V tem duhu se bomo vsi združili in bomo postali panslavisti.

Kanonik dr. Franc Cukala je navdušeno pohvalil misel, da smo Slovenci poromali na Velehrad. Ko smo delali načrte za romanje, so se škofje Jeglič, Karlin, Bonafacić in Njarač takoj izrekli pripravljene, da potujejo zraven. Slovenci smo hoteli že l. 1885. romati na Velehrad, pa nam je Dunaj potovanje preprečil s tem, da si je izmislil velegrajsko kugo. Sedaj smo spet šli in našli smo toliko pristranskega prijateljstva, da smo očarani. Naj živi češkoslovaško-jugoslovansko pobratimstvo.

Križevački škof Njarač želi, da Bog blagoslovi cirilmetodijsko idejo, ki se vedno bolj širi. Tudi na Hrvaškem smo letos proslavili to idejo, kakor nikdar doslej.

Opat premonstratov Metod Zavoral v navdušenem govoru povdarja, da je potrebno, da se cirilmetodijska ideja razširi kar najbolj. Predvsem se moramo združiti slovanski katoličani in zastaviti v ta namen vse svoje moči.

Občinski svetnik in župnik Alojz Tylinek z vznešenimi besedami oriške pomen cirilmetodijske ideje. Meč je propadel, toda duh te ideje je ostal. Ta ideja mora vse obnoviti, zakaj ona je ideja npravne moči slovanskih narodov.

Zastopnik odbora za proslavo sv. Vavla dr. Janda pristrčno vabi Jugoslovane v Prago

k proslavitvi tisočletnice smrti sv. Vavla, ki se bo vršila čez dve leti.

Upokojena šolska ravnateljica Šumarova, občinska svetnica, članica Lidove stranke iskreno pozdravlja došle goste v imenu češkoslovaških katoliških žen. Vneto naglašja, da je naloga žen vzgajati otroke v duhu cirilmetodijske ideje.

Predsednik češkega orla Filip navdušeno povdarja v svojem pozdravu, da smo Čehi in Jugoslovani tako trdno med seboj zvezani, da nas nikdo ne razdvoji. Nato je v hrvaščini zaključil iskren pozdrav, rekoč: Gotovo se bomo l. 1929. zopet videli, zato nočem zaklicati »Z Bogom«, nego »Do srečnega svidenja!«

Vsem govornikom so navzoči navdušeno pritrjevali z viharim ploskanjem. Njih besede, ki so bile govorne iz srca, so našla pot v naša srca. Ves večer je bila nova pristrčna manifestacija velike cirilmetodijske ideje. Znova se je pokazalo, da bo ta ideja, ki je že doslej vezala oba bratska naroda, odslej še ožje in pristrčneje spajala duha in delovanje za zedinjenje.

V največjem navdušenju smo Čehi in mi odhajali iz dvorane, ki je bila priča tolike pristrčnosti in iskrenosti bratske ljubezni in tako enodušne manifestacije. Večer bo ostal nepozabno hranjen in zapisan v srcih vseh. Objubljali smo, da pridemo čez dve leti spet in da pripeljemo s seboj še druge naše, da nas bo cela armada častilcev sv. Cirila in Metoda in širiteljev njune ideje.

Dnevne novice

★ Katoliški shod v Dobropoljah. V nedeljo 28. avgusta t. l. vsi k sv. Antonu! Tam, v senci stoletnih lip se bomo poklonili Kristusu Kralju pri daritvi sv. maše, tam bomo javno izpričali svoje versko prepričanje, tam utrdili naše moči za boj proti močem teme. Vsa ribniška dekanija naj se ta dan zbere ob cerkvi sv. Antona, ker ga ljubimo čudodelnika in ga radi obiskujemo pomočnika.

★ Volitev župana v občini Račna. V nedeljo 21. avgusta je bil izvoljen za župana Janez Stare, posestnik v Predolah. Prvi svetovalec je posestnik Janez Kastelle iz Velike Račne. Župan in vsi odborniki so somišljeniki SLS.

★ Pomenljiva 100 letnica. Letos avgusta je minulo 100 let, odkar se je začela samostojna župnija Sv. Trojica v Halozah in to na gričku in pri cerkvi Sv. Trojice, kjer je še danes.

★ Smrtna kosa. Na Dunaju je 12. t. m. umrl gosp. Robert Moskovič, družabnik tvrdke Brata Moskovič v Ljubljani. Bolehal je že dalj časa, a svojo bolezen je dolgo podcenjeval. Končno se je podvrgel operaciji na Dunaju, a je kmalu po njej umrl. Bil je radi svoje marljivosti pri delu in ljubeznivega občevanja med svojimi tovariši splošno priljubljen. Pokopan je bil v Badenu pri Dunaju. Naj v miru počiva.

★ Umrl je večer popoldne ob pol 5. uri v Rogatecu g. Stefan Rojnik, računski nadsvetnik v pokoji. Svetila mu večna luč!

★ Kongres pravnikov. Na pobudo belgrajskih članov se je sestal dne 21. t. m. v Zagrebu stalni odbor kongresa, da bi pretresal še enkrat vprašanje, ali se utegne vršiti kongres pravnikov še letošnje leto ali pa bi ga kazalo prirediti šele prihodnje leto. Uvažujoč vse momente, zlasti pa razpoloženje srbskih članov, je stalni odbor smatral, da so prilike za prireditev ugodne in je zato sklenil, da se bo kongres pravnikov vršil letos, v dneh 23., 24. in 25. septembra v Sarajevu, kakor je bilo nameravano že poprej. Spored se bo pravočasno objavil, prireditelj izletov je v rokah ožjega odbora v Sarajevu. Cetrtinska vožnja po železnicah je že dovoljena. Slovenske člane, ki so se že prijavili, pozivljamo, da sporoče takoj po dopisnici, kje žele stanovati (v hotelu, privatno, skupno ali v ilidžah). Rodbinski člani naj se kot taki označijo in sicer z imenom. Nanovo pristopivše člane pa prosimo, da se prijavijo z navedbo istih podatkov najkasneje do 10. septembra t. l. in vplačajo obenem članarino, ki znaša za javne uradnike in pravne pripravnike 60 Din, za vse druge 120 Din. Priložiti je tudi (in sicer obvezno) znesek za knjigo referatov, ki bo v kratkem dotiskana. Vsi dopisi naj se naslavlajo na odbor društva »Pravnika«. — Stalni odbor kongresa.

★ Šesttedenski učiteljski tečaj na specialni kmetijski šoli v St. Jurju pri Celju, ki se je vršil od 10. julija do 20. avgusta 1927, je posečalo in dovršilo 23 učiteljev. Udeleženci so bili po večini starejši učitelji in upravitelji šol iz mariborske oblasti, le eden je bil iz

V tisku je in v kratkem izide:

DR. MIHAEL OPEKA

VEČNA KNJIGA

DESET GOVOROV O SVETEM PISMU.

Apologetična vsebina te publikacije bo v današnjih časih prav prišla ne samo pridigarjem po mestih in vseh krajih na deželi, marveč zlasti tudi že bolj odrasli srednješolski mladini pa akademikom in vsem laičkim razumnikom. Naroči se lahko v naprej pri

Prodajalni KTD H. Nižmanovi v Ljubljani.

IX.

Praga, 17. avgusta.

Sredo 17. avgusta so velehrajski romarji porabili za ogled praškega mesta. 20—30 oseb broječe skupine so se razšle po vsej Pragi: na Hradčane, Višehrad, Emavs in drugod. Ogleдали smo si velike znamenite pomnike češke zgodovine. V njih se zrcali velika vernost češkega naroda. 86 cerkev in cerkvic stoji po vsej Pragi, tako da se upravičeno imenuje stolopra Praga.

Pri tem ogledovanju mesta so se nam pridružili številni v Pragi bivajoči Slovenci in Slovenke. Celot iz drugih mest blizu Prage so prihitali, da se z nami sestanejo in da čujejo slovensko besedo. Ker jim razmere ne dopuščajo, podati se na obisk v domovino, so porabili to priliko, da se z nami porazgovore in poizvedo o domačih razmerah.

Zjutraj se je vršila služba božja v cerkvi sv. Cirila in Metoda. Prior Valerijan Učak je govoril o sv. bratih Cirilu in Metodu in smikal njih veliko delo med Slovani, ki naj nam bo v spodbudo pri širjenju cirilmetodijske ideje. Sv. mašo je daroval lavantinski škof dr. Karlin. Pevci-romarji so peli slovenske mašne pesmi.

Po dopoldanskem ogledovanju mesta je bilo kosilo. Popoldne ob 4 pa smo se zbrali v grško-katoliški cerkvi sv. Križa na obhod. Unijatski hrvaški župnik je opravil pobožnost po grškem obredu in podelil blagoslov. Iz cerkve se je razvil sprevod, ki je z godbo

Južne Srbije. Usposobljenostni izpit za poučevanje na kmetijsko-nadaljevalnih šolah so položili vsi, deloma s prav dobrim, deloma z dobrim uspehom. To je bil šele drugi učiteljski tečaj na zavodu. Prvi se je vršil leta 1913. Z leti bi bilo, da bi se nadalje vršili vsako leto ti tečaji ter da bi jih obiskovali zlasti tudi mlajši učitelji, za katere so v prvi vrsti namenjeni že po odredbi ministrstva, da se razvije kmetijsko-nadaljevalni pouk tem popolnejše in hitreje.

★ Letošnji kongres Jugoslovanskega zdravniškega društva se bo vršil od 24. do 27. septembra v zdravilišču Rogaska Slatina. Ob tej priliki se bo vršila razstava kemičnih farmacevtskih izdelkov tu- in inozemskih tvrdk. Aranžma za to razstavo je prevzel arhitekt Hugon Schell, Ljubljana VII, kamor naj se blagovolijo vsi interesi obrtni. Informacije glede kongresa daje šefzdravnik Rogaska Slatina, dr. Franjo Kolterer v Rogški Slatini.

★ Začetek šolskega leta v škofjskem dijaškem sementišču v Mariboru. Dijaki sementiščani, ki se morajo še vpisati na državno gimnazijo, naj se predstavijo sementiščemu ravnateljstvu 1. septembra popoldne ali 2. septembra dopoldne. Vsi drugi sementiščani pa se naj predstavijo 2. septembra popoldne ali 3. septembra dopoldne. — Ravnateljstvo.

★ Spomenik padlim vojakom. Izanska občina je postavila svojim v svetovni vojni padlim junakom pred župno cerkvijo na Studencu spomenik, ki so ga slovesno odkrili dne 14. avgusta t. l. Ob plošči, na kateri je čitati imena mož in mladeničev, ki so žrtvovali življenje za domovino, stoji žalostna žena, zavita v žalno tenčico. Kip je izklesal iz kraškega kamna mladi, ob začetku ustvarjanja stoječi kipar Franc Repič, sin našega kiparja-umetnika in profesorja na tehniški srednji šoli v Ljubljani, gosp. Alojzija Repiča.

★ Jugoslovanski Turing Klub ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 31. t. m., ob pol 16. uri v Belgradu (palaca Jugobanke) z običajnim dnevnim redom.

★ Tatvina volov. Posesniku Ivan Habjanu v Šmarjah pri Jelšah je v nedeljo neznan tat odpeljal par volov, vrednih 10.000 Din. S tatvino so v zvezi najbrže neki sumljivi hrvaški prekupeci.

★ Potrtrim, onemoglim, za delo nespособnim da naravna »Franz-Josef« greučica prosto kroženje krvi in zviša telesno in duševno delazmožnost. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda tudi za duševne delavce, nevozne in ženske neprecenljivo odvajalno sredstvo. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KUSAKOVICA KALODONT

najboljša pasta za zobe

★ Opozorja se na današnji oglas tvrdke Zenko Hribar, Celje, Slomškov trg 1 (pri župni cerkvi), ki je otvorila svojo veliko tovarniško zalogo vseh vrst pletenih izdelkov.

Ljubljana

© Seja Krščanskega ženskega društva bo danes v torek ob 5. uri v Jugoslovanski tiskarni.

© »Ljubljana« ima danes ob 8. uri zvečer vajo za mešani zbor radi udeležbe pri sprejemu westfalskih Slovencev. — Pevovalja.

© Rokodelski dom. Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. M. Bajuka ima vajo danes ob 8. uri zvečer. Udeležite se je vsi gg. pevci! — Odborova seja kat. društva rokodelskih pomočnikov bo jutri v sredo ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu so zelo važne zadeve.

© Članice in člani »Slomškove družbe« ki so pevke-pevci, se naprošajo, da pridejo da

na čelu korakal na Wilsonov kolodvor. Z nami so korakale množice praškega občinstva in nam neprestano vzklikale:

Na kolodvoru se je kanonik dr. Cukala še enkrat zahvalil praškemu občinstvu in katoličkim organizacijam ter zatrjeval, da naša srca ostanejo v Pragi pri naših bratih; naše bratske zveze se ne bodo pretrgale. Na to je zopet zaigrala godba.

Ljudem so stale solze v očeh, ko smo se poslavljali od Prage. To resnično pristrčno slovo nas je gnilo v dno srca. Med nepopisnim vzklikanjem se je pričel vlak pomikati s praškega kolodvora. Prizori pristrčnega slovesa nam ostanejo neizbrisno v spominu.

X.

Tabor, 17. avgusta.

Zadnja postaja našega pota po Češkoslovaški je bila Tabor, kamor smo se s Prage pripeljali okrog 8. ure zvečer. Kljub pozni uri so nas na kolodvoru pozdravili zastopniki tamšnjih katoliških organizacij pod vodstvom dekana Fridriha. Naši pevci so zapeli naše himne, češki pa češko narodno koralno pesem: »Sveti Vavla« in »Kde domov muje«. Bilo je to zaključno slovo našega romanja. Kakor povsod doslej, so nas tudi ti izrazi simpatij srčno vzradostili.

Do postaje Tabor nas je ljubezno spremljal zastopnik češke prometne družbe »Čedok«. Po njegovem posredovanju smo pri slo-

Otvoritev manjšinskega kongresa v Ženevi.

SLOVENEČ DR. VILFAN O MANJŠINAH, NJIHOVIH NALOGAH IN DOSEDANJH USPEHIH.

v Ženeva, 22. avg. (Izv.) Danes popoldne ob pol 4. je bil odprt kongres narodnih manjšin. Otvoril ga je predsednik pripravljalega odbora, zastopnik Slovencev in Hrvatov v Italiji, dr. Vilfan, v prisotnosti več sto delegatov, številnih drugih udeležencev in zastopnikov tiska. Predsednik je omenil, da uporaba nemškega jezika na tem kongresu nima političnega pomena, ampak odgovarja le praktičnim namenom, če se govorniki poslužujejo nemškega jezika. Opazke, da daje uporaba nemščine celemu kongresu nekoliko germanofilskega značaja, so le polemičnega značaja. Ob odobravanju kongresa se je dr. Vilfan zahvalil švicarskemu zveznemu predsedniku in vladi za gostoljubnost. Izjavil je, da se bo vprašanje sprejema novih narodnih manjšin uredilo končnoveljavno s posebnimi statuti, kar pomenja, da one manjšine, ki se momentano polegujejo za sprejem v manjšinsko organizacijo, se ne bodo sprejele. Gre za Belo-

ruse v Litvi in na Poljskem, Bolgare v Jugoslaviji, Grke v Bolgariji ter Jude v Avstriji, Latvijo in Češkoslovski. Vse te grupe bodo morale še nekaj časa čakati, preden bodo sprejete. Dr. Vilfan je ugotovil, da narašča zanimanje za narodne manjšine in da je vprašanje narodnih manjšin vprašanje sporazumnega sožitja v Evropi sploh ter poudaril, da se manjšinska vprašanja ne smejo nikdar reševati brez prizadetih narodnosti ali celo proti njim, kakor se je to poskušalo. Prizadevanje manjšin dosedaj še ni rodilo velikih uspehov, razen zakona o državljanstvu v Latviji, ki pomenja edini večji uspeh. Predsednik je nato apeliral na kolektivno vest evropskih narodov in na čut solidarnosti narodnih manjšin. Mi moramo voditi manjšinsko politiko, je izjavil dr. Vilfan, toda ta politika mora ostati evropska, poštena in človečanska. Nato so govorili ostali člani pripravljalega odbora.

Briand proti madjarskemu vojaškemu zakonu.

v Ženeva, 22. avgusta. (Izv.) Generalni tajnik Društva narodov je danes prejel dopis francoskega zunanjega ministra Brianda, v katerem kot predsednik veleposlaniške konference poroča o pogojih v zadevi vojaške kontrole na Madjarskem. Na koncu svojega pisma pravi zunanji minister, da si konference veleposlanikov v smislu sklepa »Sveta Društva narodov« pridrzuje pravico, vpostaviti kontrolno komisijo glede izvršitve zakona o vpoklicanju vojaških novincev na Madjarskem. S tem pismom se napoveduje, da bo konference veleposlanikov v tej zadevi prinesla končnoveljavne sklepe. Tudi izjavlja Briand, da se tozadevnim protestom madjarske vlade ne bo moglo povsem ustreči.

Budimpešta proti gospodarski kooperaciji.

Budimpešta, 22. avg. Zunanji minister Walko je napisal v »Pester Lloyd« članek o političnih in gospodarskih perspektivah podonavskih držav, kjer se izraža pesimistično o ideji gospodarske kooperacije teh držav. Walko se obrača proti mirovnim pogodbam, nato pa proti gospodarskemu stanju, ki bi zavzelo večje razsežnosti kot jih vsebujejo običajne trgovinske pogodbe. Minister je mnenja, da bi taka kooperacija Madjarsko preveč vezala in bila državi le v škodo; da je treba v Evropi sprememb.

Tudi češki agrarci za sedanjo vlado.

v Praga, 22. avgusta. (Izv.) Glavni organ ljudske stranke »Lidovi listi« poročajo, da je ministrski predsednik Švehla v soboto odpotoval v inozemstvo. Za časa njegove odsotnosti ga bo zastopal minister Šramek. Ob tej priliki poroča list, da program, ki so si ga vladne stranke začrtale, še ni popolnoma izveden. Treba bo med drugim še urediti razmerje med Vatikanom in češkoslovansko republiko in izvesti dalekosežne socialne reforme. Glasilo predsednika Švehle »Venkov« trdi, da so vse vesti o razširjenju vlade in vse v tej zvezi ponavljajoče se kombinacije brezpredmetne.

Bivši bolgarski kralj piše spomine.

Berlin, 22. avg. (Izv.) V Koburgu živeči bolgarski kralj Ferdinand je v razgovoru z nekim francoskim žurnalstom, ki se je tikal vzrokov svetovne vojne, tudi izjavil, da je sedaj zaposlen s pisanjem svojih svominov, ki v kratkem izidejo.

Silna nevihta na Goriškem.

e Gorica, 22. avgusta. (Izv.) V noči od sobote na nedeljo je divjalo posebno nad Tolminom in Cerknem huda nevihta. Padala je silno debela toča, ki je napravila veliko škodo na sadju.

Letalec Könnecke leti.

v Berlin, 22. avgusta. (Izv.) »Germania« poroča iz Kölna, da je letalec Könnecke nastopil svoj prekoceanski polet. Letalo je ponovno poskušalo v vseh ozirih dobro prestalo.

Se vedno Gajdova afera.

v Praga, 22. avg. (Izv.) »Pondeljnj list« glasilo Střihbna, prijatelja Gajde, prinaša informacije o razsodbi druge instance disciplinarnega sodišča proti generalu Gajdi, ki je bil obdolžen špijonaže v korist ruskim komunistom. Potek preiskave je dokazal, da Gajda kot šef generalnega štaba ni imel zvez z ruskimi komunističnimi krogi, pač pa da je občeval z osebami, ki so delovale na to, da bi se sedanji demokratični sistem na Češkem odpravil. Druga instance disciplinarnega sodišča se je izrekla proti krivdi generala Gajde s 3 proti 2 glasovoma. Vendar pa je predlagala v razmerju z 2 proti 3 glasovom njegovo obsodbo, da se ga degradira, kljub temu, da je vojno ministrstvo vedno zavlačevalo degradacijo, češ, da manjka za to potrebnih dokazov.

Goljufije in požigi.

v Bukarešta, 22. avg. (Izv.) Policija je odkrila veliko goljufijo, ki jo je zagrešil uradnik Katz na ta način, da je izvažal prvovrsten les kot lesne odpadke in tako plačeval od vagona samo 2000 mesto 5000 lejev. Prometnega uradnika je v ta namen podkupil ter mu izplačal od vsakega vagona 1000 lejev. Katz je na ta način oškodoval državo za okroglo 2 milijardi lejev. Policija ga je aretirala in ga drži v zaporu.

v Pariz, 22. avg. (Izv.) Mestna uprava v Nizzi je prišla na sled nekemu zločincu, ki je osumljen, da je povzročil velike gozdne požare. V gozdu so namreč opazili nekega moža, ki je ravnokar zažgal kup dračja. Na zasledovalce je oddal par strelcov iz revolverja in se mu je tako posrečilo uiti. Škoda, ki so jo požari povzročili, gre v milijone. Požar je uničil med drugim tudi več podeželskih vil in hiš.

v Atene, 22. avgusta. (Izv.) Državno pravdnštvo preiskuje med drugimi krivci najnovije protivladne akcije tudi zadevo žene Pangalos, ki je pri tej akciji aktivno sodelovala.

Sport

SK Ilirija, nogometna sekcija. Z ozirom na pokalno tekmo z Belgradom dne 4. septembra v Belgradu in z ozirom na bližnje internacionalne, prvenstvene in podsestavne pokalne tekme zaključuje načelstvo sekcije z današnjim dnevom poletni trening 1. moštva in 1. skupine ter poziva članse igralce, da se odlej zopet polnoštevilno in s potrebno vneto in poživljeno udeležujejo rednega treninga. Trening 1. skupine se vrši v tekočem tednu danes (v torek) in v petek, juniorske skupine v sredo in soboto — vedno ob 18. uri. Citajte objavo v članski knjigi v kavarni »Evropa« in v garderobi! — Načelnik.

I. KOLO JUBILEJNEGA TURNIRJA SK SLOVANA.

Na igrišču SK Ilirije sta se vršili v nedeljo prvi dve tekmi nogometnega turnirja, ki ga priredi SK Slovan v priložnost 25letnice svojega obstoja. Hermes je zmagal nad Slavijo s 5:3, Slovan nad Jadranom s 5:2. Hermes in jubilar sam sta se kvalificirala tako za semifinale, ki se odigra v četrtek 25. t. m. istotako na igrišču Ilirije. Odločilna tekma za razpisano jubilejno darilo, ki ga pokloni mestna občina, med klubom, ki bo zmagal v četrtek, in Ilirijo se vrši v nedeljo 28. t. m. Po dobri formi, ki jo je pokazal Slovan v nedeljo proti Jadranu, je precej verjetno, da se bo Ilirija srečala v finalu baš z moštvo jubilara. O obeh tekmah kratko poročilo:

Hermes : Slavija 5 : 3. Hermes kot tehnično boljše moštvo je znal pred nasprotnim golom mnogo boljše izrabiti ugodne situacije ter si že v prvem polčasu zagotoviti zmago. Moštvi sta si bili sicer enaki. Slavija je tehnični plus nasprotnika popolnoma izravnala s hitro in poživljeno igro, pokazala pa je pri tem obenem, da napreduje tudi v taktičnem pogledu in da razpolaga že ob pričetku jesenske sezone z razmeroma lepo vigrano enajsterico.

Slovan:Jadran 5:2. Slovan je absolutno to tekmo v posebno dobri kondiciji in z upravo jubilejnim elanom. V vseh linijah izravnano moštvo je znalo izvesti skoro vsako napadalno akcijo z največjim poudarkom. Ze to je zadostovalo, da je slavil nad svojim nasprotnikom sigurno zmago. Najboljši moč je imel Slovan v branilecu Flaku, ogromno količino dela je, kot navadno, opravil zopet srednji krilec Volkar. — Jadran je bil živo nasprotje Slovana. Boril se je brez prave volje in brez samozaupanja, tudi za najlepše zasnovane akcije mu je v odločilnem trenutku manjkalo energije. Kombinacije v kratkih pasih so se mu redno izjalovile, ker so bile premalo točne. Slab dan je imel poleg tega njegov vratar, ki bi bil mogel preprečiti vsaj dva gola. Običajno prerakanje v moštvo seveda tudi tokrat ni koristilo igri.

SPORTNI DOGODKI.

Se večji stadion, kot smo jih omenili v nedeljo, bodo zgradili v Los Angeles v Ameriki; tam se bo vršila leta 1932 olimpiada in bo lahko sedelo v stadionu 85.000 gledalcev.

Argentinci so premagali urugvajsko nogometno moštvo 1:0; gledalcev je bilo 25.000. — Nemška nogometna zveza je kaznovala Hamburger Sport Verein z globo 2000 mark in z diskvalifikacijo do 15. septembra, ker se je hotel H. S. V. neke določene tekme iznebiti. — Na Angleškem so poskušali z belimi žogami, pa niso bili zadovoljni z njimi in bodo obdržali dosedanja barvo; zanimivo je, da igrajo v Južni Afriki skoraj izključno le z belimi žogami.

Suzana si je kupila jahto, »cigareta« imevano, in jadra z njo okoli. In že prav dobro zna. Američanka Etel Gary je res plavalca 400 yarov v 5 minutah in 33 sekundah; najboljši čas na to razdaljo je dosegla pred njo znana Marta Arius, 5:58.4. — Pri čeških plavalnih prvenstvenih tekmah so v nadaljnjem poteku dosegli poleg že imenovanih štirih rekordov še 11 zraven, skupaj torej 15. — V Parizu je plaval 17-letni Taris 1000 m v 15:29.8, 1500 m pa v 23:20.4. — Avstrijec Bernard Henius je hotel plavati od Passaua do Dunaja ter s tem izdatno prekositi zadnjič imenovani uspeh Bernata; neizkusno spremljevalce ga je pa napotilo v vrtnice nekega parnika in se je komaj rešil iz njega. Preplaval je 133 km, porabil je zanje 13 ur in 45 minut.

Za veslaške prvenstvene tekme v Como, ki so se vršile 20. in 21. t. m., je bilo pri-glašenih 7 držav: Belgija, Holandska, Italija, Poljska, Švica, Češkoslovanska in Ogrska. Tudi vrst tekmovalja je bilo 7; za vse so se prijavili samo Italijani in Švicarji.

Mednarodno kolesarsko cestno dirko pri Zürichu je dobil Binda, sledili so mu Linari, Suter in Pellissier. — Na razdalji Bruselj-Pariz 364 km, se je doletela zmaga s kombiniranim izločnim in točkovnim postopanjem; prvi je bil Francoz Ville s 34 točkami, vozil je 14 ur, 20 minut in 25 sekund.

Zelo so ponosni Čehi na gospo Junkovo, ki je z avtomobilom trdke Bugatti na dirkališču Linas-Monthéry (Pariz) kljub dežju in 11 minutni zgrbi časa prevzela 50 km v 25 minutah in 55.8 sekundah. Na uro bi dala to 115.696 km. Najhitrejšo rundo je prevzela v 2 min. in 27 sek., na uro 122.488 km.

Nemški »peresniki« Mühlberger je sunil dvo-ročno 115 kg, nov nemški rekord. Tehtal je 60.2 kg; na Nemškem gre peresna teža do 62 kg, ne do 60 kg, kot je mednarodno določeno.

Jim Crowley se imenuje tisti ameriški sodnik, ki je Paulina diskvalificiral in prisodil zmago Delaneyu; Crowley je znan kot zelo pristranski, zlasti se proti inozemcem. Paulino se bo vseeno potolažil, saj je dobil okoli 1.400.000 dinarjev; Delaneyu so dali 1.650.000 Din, vsi dohodki so nesh nad 8 milijonov dinarjev. — 25 letni črnc Godfrey je že v 1. rundi z k. o. upihnil luč Maloneyevi bok-serski alavi. Glej poseben članek.

Umrli je William Prout, ki je bil tri leta pred-sednik Ameriške amaterske atletske zveze in nato predsednik ameriškega olimpijskega odbora; imenuje ga »dušo ameriške lahke atletike«. Svoj čas je bil sam praktičen športnik, tako dober, da so ga poslali Amerikanci leta 1908. na olimpiado v London. — Velike lahkoatletске tekme so se vršile v Leipzig; Wichmann je tekel 100 m v 10.8, Borner v 10.9, Katz 3000 m v 8:58, Eintracht iz Frankfurt 4X100 m v 41.8, tri druge vrste v 42.8, 42.8 in 43.2, 3X1000 m klub Bar Kohta v 7:53.4; Hoffmeister je zalučil diskos 44.98 m daleč, Sarajderis dvoročno 42.85+34.86 = 77.71, nov nemški rekord; Szepes kopje 62.40 m. V Budimpešti je tekel Nemes Malitz 100 m v 10.7, 100 y v 10.1; Kesmarki je akočil 1.87 m visoko, Marvalič je po-gnal diskos 45.23 m daleč, Egri 45.10, junior Balazs 42.40 m. V Bernu je tekel Švicar Martin 800 m v 1:56.6. — Proti vsemu pričakovanju je Holandijska premagala Zahodno Nemčijo, 56:55½; tekme so se vršile na popolnoma premočeni, 830 m dolgi trav-nati progi v starem amsterdamskem stadionu; v izborni formi je bil Holanec van der Bergh, ki je pretekel 100 m v 10.6 pred Houbenom 10.7 m je na 400 m dosegel 50.5 sekund, sa sprinterja prav lep čas. — 25 km je pri Stockholmu pretekel Anglež Harper v 1 uri, 27 minutah in 01.2 sekundah.

Sacco in Vanzetti na višku javnega zanimanja.

PROTESTI IN ZBOROVANJA BREZ KONCA IN KRAJA. — KRVAVI SPOPADI. — SO-DIŠČE ODKLANJA PREDLOGE ZAGOVORNIKOV. — TUDI SESTRA VANZETTIIJA V AKCIJI.

v New York, 22. avgusta. (Izv.) Predsednik vrhovnega zveznega sodišča, na katerega so se obrnili zagovorniki Sacca in Vanzettija radi preložitve izvršitve smrtne obsodbe obeh obtožencev, je njih prošnjo odklonil ter jo motiviral na ta način, da on ne more odločiti v tem slučaju, ker so se bližnji sodniki vneli potegovali za Sacca in Vanzettija. Zagovorniki so se obrnili tudi na sodnika Toneja, ki je izposloval, da jim je guverner Fuller dovolil vpogled v nekatere tajne akte, ki se tičejo tega slučaja. Medtem pa priprave za smrtno izvršitev hitro napredujejo. Naročeni so zdravniki in danes pride iz New Yorka tudi krvnik.

v London, 22. avgusta. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča iz New Yorka, da je guverner Fuller baje pripravljen privoliti v preložitve izvršitve smrtne obsodbe. Poročevalec trdi celo, da se za to zavzema sam predsednik Coolidge.

v Newyork, 22. avg. (Izv.) Ext. Telegraph poroča, da je sodnik Tone negativno odgovoril na najnovejšo vlogo, s katero so se na njega obrnili zagovorniki Sacca in Vanzettija.

v Newyork, 22. avg. (Izv.) Vrhovno zvezno sodišče, ki za časa počitnic ne deluje, ne bo razpravljalo o pritožbi zagovornikov. Pričakujejo samo še odločbo sodnika Toneja na vloženo peticijo ter odločbo guvernerja Fullerja.

v Pariz, 22. avg. (Izv.) Liga za obrambo človeških pravic se na vso moč trudi in dela s podvojenim intenziteti. V delavskih krogih je opažati veliko vznemirjenost. Oblasti se boje, da bo v slučaju izvršitve smrtne obsodbe

prišlo do velikih in resnih protestnih demonstracij proti amerikanskemu poslanstvu v Parizu. Casopisi pišejo v tej zvezi tudi o kongresu ameriških legijonarjev, ki bi se imel vršiti 19. decembra v Parizu, na katerem naj bi Amerikanci skupno s francoskimi legijonarji proslavili spomin na skupne boje v svetovni vojni. Če pa se izvrši smrtna obsodba nad Saccom in Vanzettijem, pravijo poročila, ne bo Pariz pozdravil ameriških gostov kot bojevnikov za svobodo, temveč kot zastopnike naroda, ki je umoril nedolžni žrtvi Sacca in Vanzettija. Ameriški veleposlanik v Parizu, ki je zopet prejel večje število prošenj za preložitve justifikacije, je vložiteljem obljubil, da bo njihove želje sporočil na najvišje mesto.

v Newyork, 22. avg. (Izv.) Sem je došla Vanzettijeva sestra, ki je šele po devetnajstih letih zopet videla svojega brata. Dela se na to, da bi v zadnjem momentu mogla osebno intervenirati za svojega brata pri guvernerju Fulleru.

v Pariz, 22. avg. (Izv.) Protestnega zborovanja proti izvršitvi smrtne obsodbe nad S. in V., ki so ga sklicali komunisti, se je udeležilo nad 50.000 ljudi. Policija se je bala resnih izgrediv. Vendar pa v Parizu ni prišlo do večjih incidentov. Poročila iz province pa pravijo, da je n. pr. v Marseillu prišlo do krvavega spopada med policijo in demonstranti, pri katerih je bil en delavec ustreljen. Tudi v Le Havru so priredile strokovne organizacije veliko protestno zborovanje, na katerem je prišlo do resnih izgrediv. Ranjenih je 25 delavcev in 5 policajev.

Agitacijska potovanja ministrov in strankarskih voditeljev.

r Belgrad, 22. avg. (Izv.) Zunanji minister Voja Marinković je danes predpoldne odpotoval v požarevaško okrožje na agitacijo. Kakor smo zvedeli, bo imel 28. avgusta velik govor o razmerah v radikalni stranki. Ta govor bo imel ali v Nišu ali v Požarevcu.

r Belgrad, 22. avg. (Izv.) Prihod predsednika vlade Velje Vukičevića v Belgrad se pričakuje za sredo, po zatrjevanju vladnih krogov bo Vukičević takoj zopet odpotoval v Sento, kjer bo imel velik shod.

r Belgrad, 22. avg. (Izv.) Ljuba Davidović je nocoj po dolgi konferenci odpotoval s svojimi prijatelji v južno Srbijo, kjer se bo mudil več dni. Obiskal bo Skoplje in druge kraje.

r Belgrad, 22. avg. (Izv.) V političnih krogih se živo komentirajo včerajšnji govori dr. Voje Marinkovića, Velje Vukičevića, dr. Antona Korošca in Ljube Davidovića. Demokrati so zadovoljni z zadržanjem Voje Marinkovića. Po njih mnenju se je med njim in Ljubo Davidovićem dosegel popoln sporazum v vseh vprašanjih, radi katerih je prišlo do spora.

Seja izvršilnega odbora radikalne stranke.

r Belgrad, 22. avg. (Izv.) Predpoldne je imel radikalni izvršilni odbor sejo, na kateri pa Aca Stanojević ni bil navzoč, ker se zdravi v Vrnjački banji. Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, se je na seji razpravljalo o sklicanju seje glavnega odbora radikalne stranke, kateremu bi se predložile v odobritev liste, ki so se predložile izvršilnemu odboru. Dan sestanaka glavnega odbora se še ni določil. Kakor se zatrjuje, se bo sklicala seja koncem tega meseca. Tudi Aca Stanojević bo pozvan, da pride v Belgrad.

Po razpoloženju članov glavnega odbora se more že danes reči, da bo Stanojević odločilno vplival na glavni odbor in da bo glavni odbor zavzel nasproti vladnim listom pomir-

ljivo stališče in ne bo začel nobene akcije, ki bi vodila do razkola radikalov, kakor se je to preje mislilo. Raditega je izvršilni odbor vzel na znanje sledeče liste:

Lista Marka Trifkovića za Sombor, Dušana Peleša za Zagreb, dr. Zlatka Miletića za Veliki Bečkerek in Veliko Kikindo, Vlade Buzdalinovića za Bregalnico, Krsta Miletića za Prijepolje-Berane, Vlade Andrića za Tuzlo, dr. Milana Srskića za Sarajevo in dr. Nikole Subotića za južno Dalmacijo. Te liste je izvršilni odbor predložil glavnemu odboru v odobritev.

Seja izvršilnega odbora demokratske stranke.

v Belgrad, 22. avg. (Izv.) Danes predpoldne je imel sejo izvršilni odbor demokratske stranke. O seji se je izdal sledeči komunik:

Na današnji seji izvršilnega odbora se je sprejelo besedilo proglasa, katerega bo stranka naslovlila na volivce in katerega bodo podpisali vsi člani izvršilnega odbora. Radi cepitve list se izključijo iz stranke sledeči nosilci list z vsemi okrajnimi kandidati in njih namestniki: Stojadin Angelković v okrožju Vranje, Milorad Soskić, ravnatelj učiteljskega v Beranah, v raško-zvečanskem okrožju, Joca Georgijević, industrijalec, za okrožje Pančevo — Bela crkva. Iz te zadnje liste je izvzet Pavle Kotriša, ki je prišel na listo proti svoji volji. V zvezi z izključitvijo Milana Lazarevića se izključijo tudi Miloš Mitrović.

Ivršilni odbor je nadalje odobril sledeče potrjene liste: Lista Pere Markovića za Valjevo, dr. Branka Ketige za Varaždin, Božidarka Vlaica iz Belgrada za Tikveš.

GENERAL-REDOVNİK.

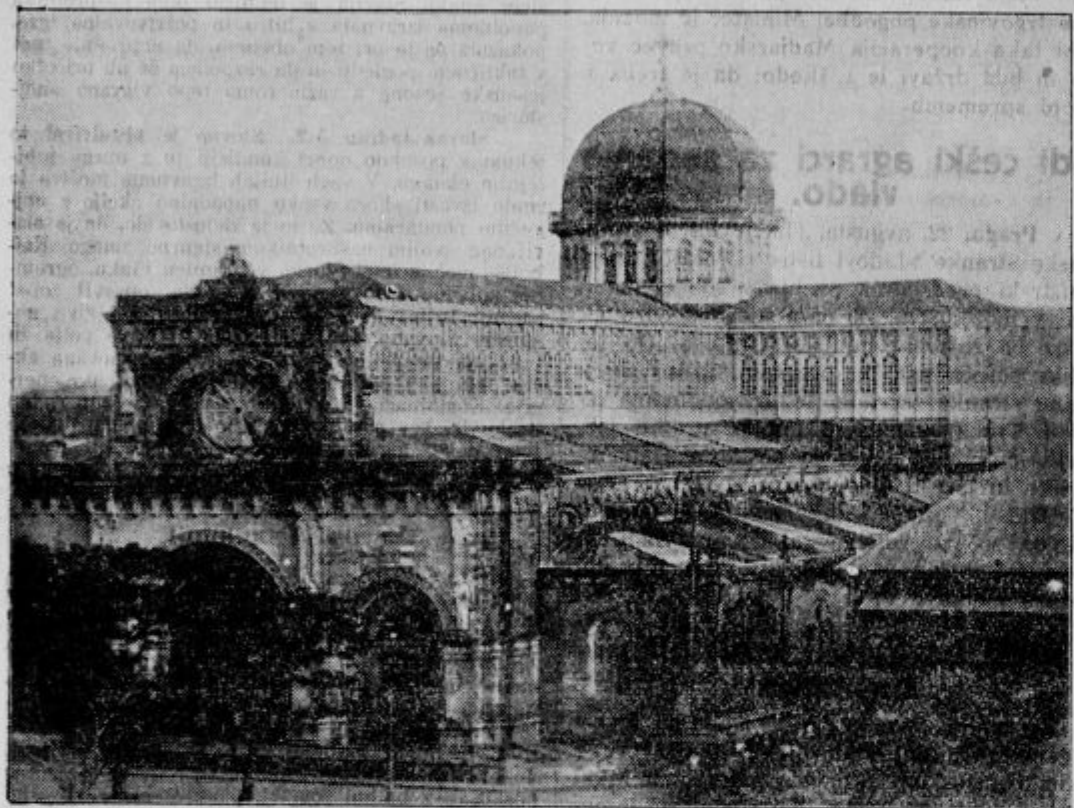
v Bruselj, 22. avg. (Izv.) Kitajski general Lu, ki je svojčas prestopil v katoliško cerkev in je svoječasno opravljal diplomatske službe v Evropi, se je odločil, da vstopi v benediktinski samostan. Vzrok te odločitve je smrt njegove žene, ki je bila Belgijka.

Ministrski predsednik Velja Vukičević
na Bledu. (Na njegovi desni je urednik »Slovenca« g. Schweiger.)

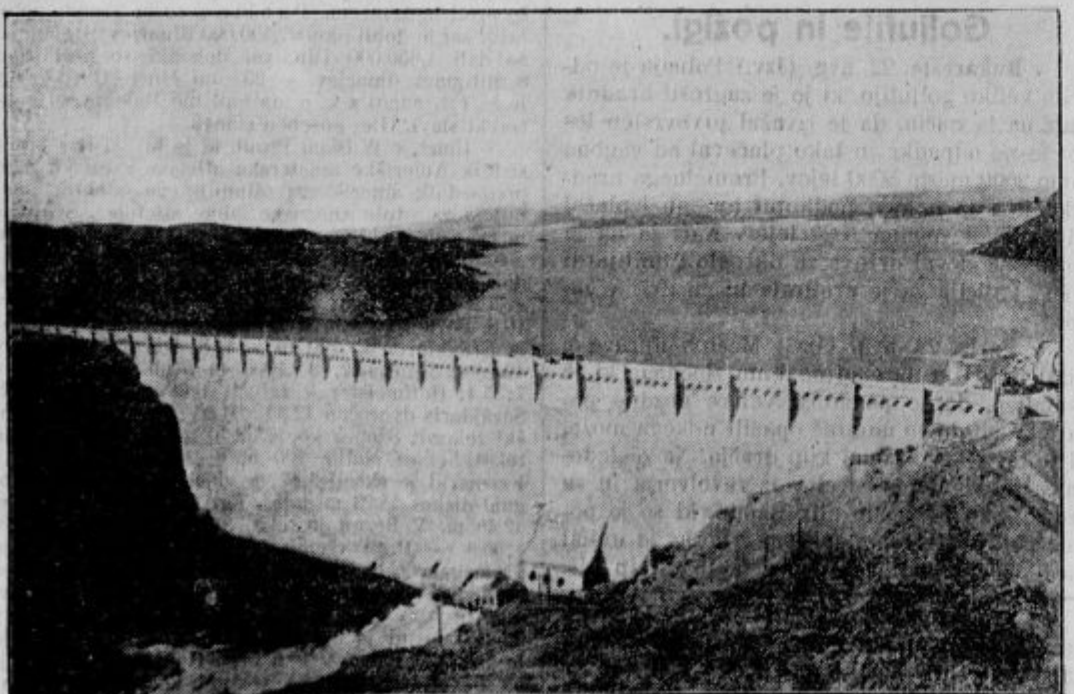
Vojni minister general Hadžić
na Bledu (na njegovi desni je g. Schweiger, urednik našega lista).

Ena največjih cerkva na svetu,
dasi malo znana, se nahaja v Manili (Filipini). - Tudi slog je jako znamenit in svojevrsten.

Slika iz vstaje Indijancev,
ki so se v Boliviji nedavno uprli in požigali selišča belokožcev.

Največje umtno jezero na svetu.

V Novi Mehiki v Združenih državah S. A. so zajezili reko Rio Grande tako, da se namaka
umetno ogromna, dozdaj čisto nerodovita pokrajina.

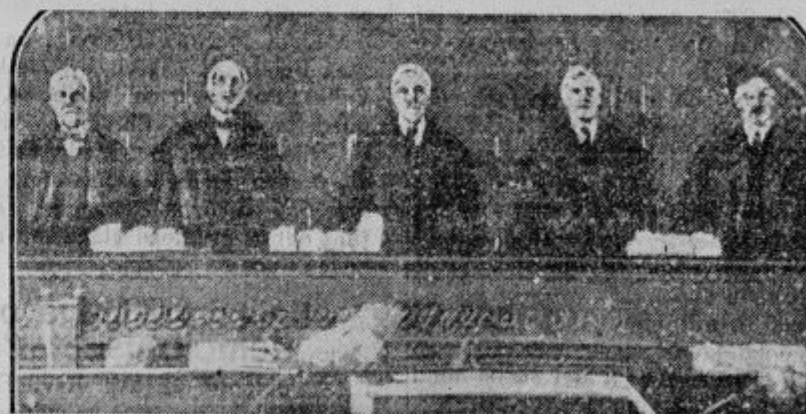
Največ., ... na svetu,
ki stoji na ameriški tihomorski obali.

Poljski general Zagorski,
ki je na skrivnostni način zbežal iz ječe, ne da bi ga še do danes našli. Zagorski je poveril velike
vsote, namenjene za vojaške dobave.

Manifestacija za Vanzetti-a in Sacco-ja v Newyorku.

Najvišji sodni dvor v Massachusettsu,
ki je odbil priziv zagovornikov Sacca in Vanzetti'a proti smrtni obsodbi. Od leve na desno:
Pierce, Braley, Rugg, Croson in Sanderson.

Eden največjih mostov na svetu

je oni, ki premošuje Missisipi pri Fort Madisonu v Severni Ameriki. Ima dve etaži; na spodnji
teče železnica, zgornja je za pešce in druga vozila.

Na deški meščanski šoli v Mariboru je v četrtek, dne 1. in 2. septembra, vselej od 8 do 12 vpisovanje novih in dosedanjih učencev. Novinci in dosednji učenci se morajo izkazati z zadnjim izpričevalom. V soboto, dne 3. septembra je ob 9 maša v stolnici. Pred mašo naj se zberejo vsi učenci kot običajno na šolskem dvorišču. V ponedeljek, dne 5. septembra je pričetek pouka. Razredni in zasebni izpiti so v torek in sredo, dne 30. in 31. avgusta. — Ravnateljstvo.

Začetek šolskega leta 1927-28 na državni gimnaziji v Novem mestu. V dne 25. do 31. avgusta razredni in privatni izpiti; 1. septembra vpisovanje v I. razred, 2. in 3. septembra za ostale razrede. Pri vpisu mora vsak dijak predložiti izpričevalo prejšnjega leta, za vpis v I. razred pa tudi še rojstni (krstni) list. Natančnejši podatki na uradni deski.

Drž. deška in dekliska meščanska šola na Jesenicah. Razni izpiti se bodo vršili od 25. do 31. avgusta. Vpisovanje bo 1. septembra, in sicer v I. razred od 8—12, v 2., 3. in 4. razred pa od 14—16. Natančnejši spored je razviden iz oglasa na deski poleg pisarne ravnateljstva.

Državna gimnazija v Mariboru. Začetek šolskega leta 1927-28. — Dne 26. avgusta ponavljalni izpiti iz matematike, dne 27. iz latinščine, dne 29. avgusta iz ostalih predmetov, vsak dan od 8 dalje, po razporedu, ki je razglašen v gimnaziji. Dne 30. in 31. avgusta naknadni izpiti. — Vpisovanje novincev v I. razred dne 1. in 2. septembra; vpisuje se brez sprejemnega izpita. Lanski dijaki in repetenti se vpišejo dne 3. septembra ob 10; tega dne ob 11 se vse vpisovanje zaključuje. Dne 5. septembra ob 8 začetek pouka v vseh razredih.

Na državni realki v Ljubljani (Vegova ulica) se bodo vršili razredni, dopolnilni in privatni izpiti v dne 24. do 31. avgusta. — Vpisovanje za I. razred bo 1. septembra od 8—12; k vpisovanju je treba prinesiti zadnje šolsko izpričevalo in krstni list, ki izkazuje, da dovrši učenec v tekočem letu 10. do 13. leto starosti. Sprejemni izpit za I. razred je odpravljen. — Vpisovanje domačih učencev v II. do VII. razred bo 2. septembra točno ob osmih v razredih, v katere spadajo; učencev z drugih šol pa istega dne od 9—10 v ravnateljevi pisarni. — Pismeni višji tečajni izpit se začne 1. septembra ob osmih zjutraj.

Začetek šolskega leta na državni realni gimnaziji v Kočevju. Šolsko leto 1927-28 se začne na državni realni gimnaziji v Kočevju z dnem 1. septembra 1927. Vpisovanje učencev za I. razred bo v četrtek, dne 1. septembra od 10 naprej. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Učenci prvega razreda ne smejo biti stari nad 13 let. Pri vpisu se morajo tudi izkazati s točno izpolnjeno »prijava«, ki mora biti kolokovana s 5 Din. Po izvršenem vpisovanju bo ravnateljstvo objavilo seznam sprejetih prvošolcev na uradni deski. — Vpisovanje zunanjih učencev za višje razrede (II—VIII) bo v petek, dne 2. septembra od 10—12. Pripominja se, da se bo točno oziralo na starostno dobo. Dijaki, ki hočejo vstopiti v V. razred, ne smejo biti stari 17 let; o izjemah odloča prosvetni oddelek. Vpisovanje učencev s tukajšnjega zavoda v višje razrede se bo vršilo v soboto 3. septembra od 8—12 in po potrebi še popoldne od 2 naprej. Vsak dijak naj k vpisovanju prinese zadnje šolsko izpričevalo in kolokovano prijavo, kakor se zahteva v I. odstavku za prvošolce. Otvoritvena služba bo v nedeljo, dne 4. septembra ob 8 v mestni župni cerkvi. Redni pouk se prične v ponedeljek, dne 5. septembra ob 8. Ponavljalni in naknadni izpiti se bodo vršili med 24. in 31. avgustom po sporedu, ki je nabit na uradni deski. Ponavljalni izpiti za višji tečajni izpit se bodo vršili v prvi polovici septembra t. l., o čemer se bodo prizadeali kandidati pisмено obvestiti. — »Prijava« se dobijo pri šolskem slugi g. Svetlinu proti plačilu.

Na državni gimnaziji v Kranju se bodo vršili razredni izpiti v času od 25. do 31. avgusta po programu, ki je nabit na črni deski. Dne 1. septembra bo vpisovanje v I. razred od 8—12. Učenci (učenke) imajo priti v spremstvu staršev ter predložiti izpričevalo o dovršenem 4. razredu osnovne šole in krstni list. Vpisovanje v ostale razrede bo dne 2. in 3. septembra od 9—12.

Na I. deški meščanski šoli v Ljubljani (Prule) bo vpisovanje učencev za prihodnje šolsko leto dne 1. in 2. septembra, vsakokrat od 8—12. V prvi razred se sprejemajo učenci, ki so uspešno dovršili najmanj četrto šolsko leto. Ti naj prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo in krstni list. — Ponavljalni in drugi izpiti se prične v petek, dne 26. avgusta. Ponavljalni izpiti so dovoljeni vsem učencem, ki so prosili za dovoljenje. — Ravnateljstvo.

Šola Glasbene Matice v Ljubljani. Ravnateljstvo šole Glasbene Matice v Ljubljani razglasa, da se vrši vpisovanje v glasbeno šolo dne 1., 2. in 3. septembra od 9—12 dopoldne in od 15—17 v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici 8-I. Gojenci naj se zglase v spremstvu staršev odnosno njih namestnikov. Pri vpisu morajo predložiti rojstni list in zadnje izpričevalo šole Glasbene Matice, ravno tako morajo plačati 35 Din vpisnine in prispevka za učila ter ukovino za mesec september. Mesečna ukovina znaša: za klavir ali gosli po 78 Din, za solopetje 160 Din in za pouk viole, čela, kontrabas, flavte, oboe, klarineta, fagota, roga, trobente ali pozavne po 90 Din. Teoretični predmeti, kot samostojni glavni predmet po 90 Din, kot stranski predmet po 25 Din. Mladinsko in zborovo petje po 25 Din. Redno delovanje za vse predmete in oddelke se prične v ponedeljek, dne 5. septembra 1927. V interesu rednega delovanja je, da se vsi učenci pravočasno vpišejo, in to v dne 1., 2. in 3. septembra. Zakasneli morajo plačati zvišano vpisnino 50 Din. — Odbor Glasbene Matice in ravnateljstvo šole.

Državni konservatorij v Ljubljani. Ravnateljstvo konservatorija razglasa, da se vrši vpisovanje za vstop na konservatorij v dne 1., 2. in 3. septembra 1927 od 9—12 in od 15—17 v konservatorijski sobi št. 17 poslopja Glasbene Matice v Gosposki ulici, pritličje desno. Kdor želi biti sprejet v konservatorij, mora pred vpisom natančno izpolniti uradno prijavo, ki se dobi od 29. avgusta dalje pri slugi konservatorija za 2 Din. Pri vpisovanju mora predložiti poleg natančno izpolnjene prijave rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in dokaze o glasbeni predizobrazbi. Sprejem se izvrši na podlagi komisijonega sprejemnega izpita, za katerega je plačati pri vpisu 30 Din izpitne takse za vsak glavni predmet. Stari gojenci konservatorija morajo poleg prijave predložiti tudi letno izpričevalo konservatorija. Prednost glede sprejema imajo prijavljeni, ki so z dobrim uspehom dovršili četrty razred šole Glasbene Matice v Ljubljani. Vpisnina in prispevek za učila znaša 40 Din. Poučujejo se sledeči predmeti: solopetje, klavir, gosli, viola, čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, rog, trobenta, pozavna; orgle; zborovo petje; glasbena teorija, harmonija, kontrapunkt, kompozicija, nauk o instrumentih, fonetika, metodika itd. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo odnosno pisarna konservatorija. — Ravnateljstvo.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI:

FRANCOSKO — SLOVENSKE SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Pretnar. Cena vez. Din 70.—.

SLOVENSKE — FRANCOSKE SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Kotnik. Cena vez. Din 70.—.

Proste službe

Oskrbnica perila

z večlet. hotelskim spričevalom, se sprejme. — Pismene ponudbe na Hotel »Slon«, Ljubljana.

Iščem kuharico

za vse, za Jesenice, hotel PAAR, za privatno kuhinjo; plača 400 Din, vstop takoj. 6421

Pomožna moč

ki je prav dobro izurjena v ostenju in popraviljanju žagnih listov, se sprejme za parno žago pri Celju. — Tozadevne ponudbe naj se ob priklopi sprave pošljejo na I. jugoslov. lesno industrijo v Celju. 6444

Pletilje za jopice

dobro izurjene - se sprejmejo. Prednost imajo one z lastnim strojem. — Ponudbe je poslati na naslov: »Pulover« št. 6356, na upravo Slovenca, Ljublj.

Dijaki

Dijakinjo

sprejem na hrano in stanovanje. — Naslov v upravi lista pod št. 6528.

Dva dijaka

ali dijakinji

se sprejme na stanovanje in hrano pri ROZI PODLOGAR, Maribor, Mlinška ulica št. 34, II. nadstropje, vrata 5. 6454

Stanovanja

Preselitve

izvršuje najceneje »SLOVENIA-TRANSPORT« - sped. transport. družba - Ljubljana, Miklošičeva c. 36, tel. 2718. 6204

Na deželi išče

intelig. gospod, na štajerskem, priprosto sobo. Ponudbe na upravo lista pod: »Mlajši penzionist«.

Posestva

Kupim hišo

v Ljubljani. — Ponudbe pod »A. B.« št. 6500 na upravo »Slovenca«.

Najboljša reklama

so oglasi v „Slovincu“!

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Vnajem

2 pisarn. sobi

event. s predsobo, v sredini mesta, v pritličju ali v višjih nadstropjih, se išče za takoj. — Ponudbe na tvrdko: L. KNEZ, Ljublj., Gosposvetska 3.

Predsoha

se takoj odda kaki šivilji, pletilji ali kaj sličnega. Na razpolago tudi mala soba. Več v upravi 6498.

Posojila

10—25.000 Din

posodim na sigurno mesto gospodarju za stanovanje soba in kuhinja, obenem tudi za mali obrt v Šiški ali v Ljubljani do 1. novembra. — Ponudbe upravi lista pod »Obrt«.

Kdo prodaja?

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah

črne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Wertheim blagajna

se kupi.

Ponudbe z navedbo notranjih mer in cene na: Hranilnica in posojilnica v Beli cerkvi, Dolenjsko.

Kupim

ameriško registr. OMA-RO in pisalo MIZO na oboje že rolo, v navadnem hrstu. — Ponudbe: Ljubljana, pošt. predal 85.

Kdo kupi?

Konj in kočija

naprodaj. — Poizve se na Sv. Petru cesti 7, Ljubljana. 6524

Prvovrst. SENA

ima naprodaj več vagonov škerbic - Ljubljana, Domobranska cesta št. 2.

Na novo!

Na novo!

Na novo otvorena trgovina pletenin

ŽENKO HRIBAR

Celje, Slomškov trg 1 (pr. farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenin izdelkov, kot nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst i. t. d. po dnevni konkurenčni ceni. Postrežba prvovrstna!

Na debelo!

Na drobno!

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Najglasovitejši švicarski

„ORCO“

sir v škatljah zahtevajte!

Zastopstvo:

Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gjuro Deželica prilaz 81.

Najboljše

KOLO

in šivalni stroj

v materialu in konstrukciji je samo

GRITZNER, ADLER in PHÖNIX

Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U V LJUBLJANI

ob vodi blizu Prešernovega spomenika

Vino Trškogorca ca. 30 hl

starine, lastni pridelek od zlatih trt, prodam po ugodni ceni iz hrama na Trški gori pri Novem mestu, skupno ali v količinah, po najmanj 6 hl. Za pismena ali ustmena pojasnila naj se obrne na

F. STEGNAR — LJUBLJANA

Kersnikova ulica št. 7.

Tudi v Vaši kuhinji ne sme manjkati znamenitih priprav za vkuhanje originalne znamke

WECK

Po zelo ugodnih cenah jih dobite pri Tovarniški zalogi »WECK«, Ljubljana, Krekov trg 10, I. n. (Tvrška Fructus) Celje: Maribor: Josip Jagodič. Carl Lotz.

Objava, s katero se izjavi podpisana, da Putre Josip dne 31. julija 1927 izstopil iz najine službe in nima imenovani pravice, kakršnekoli posle, pogodbe i. dr. sklepiti za naju in tudi ne blaga nakupovati na najin račun, za kar nisva plačnika in naj bo to vsakomur za svariło.

»Lesna eksploatacija« Menina planina pri Špitalcu. Čmak Ivan & Srebotnjak Ivan — lesne industrije Strausnek pri Gomilskem - Sv. Peter v Sav. dol.

Zobni atelje

V. STUZZI, Domžale

zopet cel dan odprt.

Ing. Gvidon Gulič:

Parni stroj in parna turbina.

Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov. — Vezana knjiga stane 80 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Naznanilo preselitve.

Fotograf. atelje MAKART

se preseli dne 26. avgusta t. l. v Gosposko ulico št. 20

(hiša s prodajo pohištva tvrdke Preis v Mariboru).

Novi atelje bo razpolagal z najmodernejšimi aparati in tehničnimi pripomočki in bo nudil p. t. obiskovalcem razen ugodnega vhoda v nizkoletno prvo nadstropje, vsaki zaželeni komfortu kakor zelo lepe čakalnice in preoblačilnice — kakor tudi telefon itd. — Od 1. septembra t. l. dalje zopet ves dan odprto.

Posnetki od 8. do 18. ure.

Fotograf. atelje Makart.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je naša nad vse ljubljena mama, stara mama, sestra, teta, fašča, gospa

Ivana Dobnikar

mesarica in posestnica

v nedeljo 21. t. m. ob pol 10 zjutraj po dolgotrajni, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, izdihnila vdano v voljo božjo svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek 23. avgusta ob 6 zvečer iz hiše žalosti, na Ježici št. 15.

Ježica, 22. avgusta 1927.

Globoko žalujoči otroci.